

HAKİMLER VE SAVCILAR KANUNU⁽¹⁾⁽²⁾

Kanun Numarası : 2802
Kabul Tarihi : 24/2/1983
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 26/2/1983 **Sayı** : 17971
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 **Cilt** : 22 **Sayfa** : 189

*Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız
"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyyatı"
Cilt: 2 Sayfa: 1213*

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç ve Kapsam

Amaç: ⁽³⁾

Madde 1 – Bu Kanunun amacı;

- a) Adli ve idari yargı hakim ve savcılarının niteliklerini, atanmalarını, hak ve ödevlerini, aylık ve ödeneklerini, meslekte ilerlemelerini, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesini, haklarında disiplin kovuşturması açılmasını ve disiplin cezası verilmesini, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri veya kişisel suçlarından dolayı soruşturma yapılmasını ve yargılamalarına karar verilmesini, meslekten çıkarılmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik hallerini, meslek içi eğitimlerini ve diğer özlük işlerini,
- b) (...) ⁽³⁾, Yargıtay ve Danıştay Başkan ve üyelerinin aylık ve ödenekleri ile diğer mali, sosyal hak ve yardımlarını, Düzenlemektir.

-
- (1) 12/2/1989 tarihli ve 360 sayılı KHK'nin Geçici Maddesi ile 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvel ile diğer kanunlarda yer alan Cumhuriyet savcılığı ünvanı, il ve ilçe Cumhuriyet başsavcılığı; Cumhuriyet savcı yardımcılığı ünvanı, Cumhuriyet savcılığı; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcılığı ünvanı, Yargıtay Cumhuriyet savcılığı, Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet savcılığı ünvanı, Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı; Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet savcı yardımcılığı ünvanı, Devlet güvenlik mahkemesi Cumhuriyet savcılığı olarak değiştirilmiş ve Cumhuriyet savcı başyardımcılığı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcılığı ünvanları kaldırılmıştır.
- (2) 16/6/2004 tarihli ve 5190 sayılı Kanunun Geçici 5 inci maddesi; diğer kanunlarda geçen "Devlet Güvenlik Mahkemesi", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Yedek Hâkimliği", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı ve Cumhuriyet savcısı" ibarelerinin sırasıyla "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemesi", "ağır ceza mahkemesi üyesi", "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevlendirilen Cumhuriyet savcısı" olarak uygulanacağı hüküm altına almıştır.
- (3) 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Kanunun 75 inci maddesiyle, bu maddede yeralan "Anayasa Mahkemesi" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Kapsam: ⁽¹⁾

Madde 2 – Bu Kanun, adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcıları ile idari yargı hakim ve savcıları hakkında uygulanır. (...) ⁽¹⁾, Yargıtay ve Danıştay Başkan ve üyeleri de 1 inci maddenin (b) bendinde sayılan özlük hakları bakımından bu Kanun hükümlerine tabidirler.

Tanımlar: ⁽²⁾

Madde 3 – Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Hakim:

1. Adli yargıda : Mahkeme başkan ve üyelerini, hakimleri, Yargıtay tetkik hakimleri ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan hakimleri,

2. İdari yargıda : Mahkeme başkan ve üyelerini, hakimleri, Danıştay tetkik hakimleri ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan hakimleri,

b) Savcı:

1. (**Değişik: 12/2/1989 – KHK-360/1 md.; Değiştirilerek Kabul : 24/1/1990 – 3611/1 md.**) Adli yargıda: İl ve ilçe Cumhuriyet başsavcılarını, Cumhuriyet başsavcı vekillerini, Cumhuriyet savcılarını, Yargıtay Cumhuriyet savcıları ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan savcıları,

2. İdari yargıda : Danıştay savcıları ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan savcıları,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Haklar ve Ödevlere İlişkin Temel İlkeler

Bağımsızlık, teminat ve ödevler:

Madde 4 – Hakimler mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre görev yaparlar. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.

Gözetim ve denetim hakkı:

Madde 5 – (**Değişik birinci fıkrası : 12/2/1989 – KHK-360/2 md.; Aynen Kabul: 24/1/1990 – 3611/2 md.**) Yargıtay, bütün adalet mahkemeleri üzerinde, Danıştay, bütün idari mahkemeler üzerinde yargı denetimi ve gözetimi; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet savcıları üzerinde, Danıştay Başsavcısı, Danıştay savcıları üzerinde, ağır ceza Cumhuriyet başsavcıları, merkezdeki Cumhuriyet savcıları ile bağlı ilçe Cumhuriyet başsavcıları ve Cumhuriyet savcıları üzerinde, gözetim ve denetim hakkına sahiptir.

(1) 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Kanunun 75 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "Anayasa Mahkemesi" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri ile (b) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde bulunan, "Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda" ibareleri "Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Mahkeme başkanlarının, yargılamanın düzenli bir şekilde yürütülmesine ilişkin olarak görevli oldukları mahkeme dairelerindeki hakimler üzerinde gözetim hakkı vardır.

Adalet Bakanı, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin görevler hariç olmak üzere hakim ve savcılar üzerinde gözetim hakkını haizdir.

Hakim ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdırlar.

Denetim, inceleme, soruşturma ve kovuşturma:

Madde 6 – Hakim ve savcılar hakkında denetim, inceleme, soruşturma ve kovuşturma yapılması bu Kanun hükümlerine tabidir.

İKİNCİ KISIM

Hakimlik ve Savcılık

BİRİNCİ BÖLÜM

Adaylık Dönemi

Adaylık:

Madde 7 – Adaylık dönemini geçirip aşağıdaki koşullara uygun olarak ehliyetini kanıtlamış olmadıkça, hiç kimse hakimlik ve savcılığa atanamaz.

39 uncu madde hükmü saklıdır.

Adaylar, Devlet Memurları Kanunundaki Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dahil olup, hakimlik ve savcılığın sınıf ve derecelerine dahil değildirlir ve haklarında, Devlet Memurları Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Adayların nitelikleri :

Madde 8 – Adaylığa atanabilmek için :

a) Türk vatandaşı olmak,

b) **(Değişik: 3/6/2011-KHK-643/12 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 14/2/2013 tarihli ve E:2011/89, K:2013/29 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 2/12/2014-6572/28 md.)** Giriş sınavının yapıldığı yılın ocak ayının birinci günü itibarıyla otuzbeş yaşını doldurmamış olmak.

c) Adli yargı adayları için; hukuk fakültesinden mezun olmak veya yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'deki hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarı belgesi almış bulunmak,

(Değişik ikinci paragraf: 2/7/2018 – KHK/703/136 md.) İdarî yargı adayları için; hukuk fakültesinden mezun olmak veya yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'de hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarı belgesi almış bulunmak ya da bakanlığın ihtiyaç durumuna göre belirleyeceği diğer alanlarda en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış veya bunlara denkliği kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olmak,

d) Kamu haklarından yasaklı olmamak,

e) **(Mülga: 22/12/2005 - 5435/43 md.)**

f) Askerlik durumu itibariyle askerlikle ilgisi bulunmamak veya muvazzaflık hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedeğe geçirilmiş olmak,

g) Hakimlik ve savcılık görevlerini sürekli olarak yurdun her yerinde yapmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı veya engelliliği, alışılmışın dışında çevrenin yadırgayacağı şekilde konuşma ve organlarının hareketini kontrol zorluğu çekmek gibi engeli bulunmamak, ⁽¹⁾

h) **(Değişik: 11/9/1987 – KHK 276/3 md.; Aynen Kabul: 24/2/1988-3409/3 md.)** Taksirli suçlar hariç olmak üzere, (...) ⁽²⁾ üç aydan fazla hapis veya affa uğramış olsa bile Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan veya kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamak veya bu suçlardan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere üç aydan fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir fiilden dolayı soruşturma veya kovuşturma altında olmamak. ⁽²⁾

l) Yazılı yarışma sınavı ile mülakatta başarı göstermek,

j) Hakimlik ve savcılık mesleğine yakışmayacak tutum ve davranışlarda bulunmamış olmak,

k) **(Ek: 1/12/2007-5720/1 md.)** Avukatlık mesleğinden adaylığa geçmek isteyenler için; yukarıdaki (ı) bendi hariç diğer şartları taşımakla birlikte, mesleklerinde fiilen en az üç yıl çalışmış, giriş sınavının yapıldığı yılın ocak ayının birinci günü itibariyle kırkbeş yaşını doldurmamış ve kendi aralarında yapılacak olan yazılı yarışma sınavında ve mülakatta başarılı olmak, ⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾

şarttır.

Adaylığa atama :

Madde 9 – (Değişik birinci fıkra: 22/12/2005 - 5435/2 md.) Her yıl alınacak aday sayısı, avukatlık mesleğinden alınacaklarla birlikte Türkiye Adalet Akademisinin görüşü alınmak suretiyle, kadro ve ihtiyaç durumuna göre Adalet Bakanlığınca tespit edilir.

---

(1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "sakatlığı" ve "özürlü durumları" ibareleri sırasıyla "engelliliği" ve "engeli" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Bu arada yer alan " ağır hapis veya" ibaresi; 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle madde metninden çıkarılmıştır.

(3) 8/8/2011 tarihli ve 650 sayılı KHK'nin 15 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "otuzbeş" ibaresi "kırkbeş" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(4) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nin 22 nci maddesiyle, bu bentte yer alan "giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü" ibaresi "giriş sınavının yapıldığı tarih" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(5) 2/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "beş" ibaresi "üç" ve "tarih" ibaresi "yılın ocak ayının birinci günü" şeklinde değiştirilmiştir.

(İkinci fıkra İptal: Ana.Mah.'nin 14/12/1995 tarih ve E.1995/19,K.1995/64 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 15/1/2003-4790/1 md.) Yukarıdaki maddede belirtilen niteliklere sahip olup, yazılı yarışma sınavı ile mülakatta başarı gösterenler, başarı derecelerine göre sıraya konularak Adalet Bakanlığınca önceden belirlenen ihtiyaç sayısına, daha önce başka görevlerde kadro, maaş ve derece yönünden iktisap etmiş oldukları haklar nazara alınmak suretiyle lisans, lisansüstü (master) ve doktora öğrenim durumlarına göre Devlet memuriyetine giriş derece ve kademesiyle veya bu derecelerden aşağı olmamak şartıyla müktesep olarak almış oldukları derece ve kademeyle adaylığa atanırlar. Bu atamada, daha önce serbest avukatlık yapmış olanların avukatlıkta geçen sürelerinin üçte ikisi de değerlendirilir. Bu sıraya göre ihtiyaç sayısınınca atananların dışında kalanlar bir hak iddia edemezler.

Doktora yapanlar sadece mülakata tabi tutulurlar.

(Mülga dört, beş ve altıncı fıkra: 22/12/2005 - 5435/ 43 md.)

(Mülga son fıkrası: 1/12/2007-5720/2 md.)*Yazılı yarışma sınavı ve mülakatın yapılış şekli***Madde 9/A – (Ek: 1/12/2007-5720/3 md.)**

Yazılı yarışma sınavı, Adalet Bakanlığı ile imzalanacak protokole göre Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılır.

Atama yapılacak boş kadroların sayısı, derecesi, unvanı, sınıfı, atanacaklarda aranacak şartlar ile başvuruya ve sınava ilişkin hususların yer aldığı duyuru, müracaat süresinin bitiminden en az onbeş gün önce Türkiye genelinde günlük yayımlanan tirajı en yüksek beş gazeteden birinde bir defa ve ayrıca Adalet Bakanlığı internet sitesinde ilân olunur.

Yazılı sınav; Türkçe, matematik, Türk kültür ve medeniyetleri, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi ve temel yurttaşlık bilgisi sorularından oluşan genel yetenek ve genel kültür konuları ile

a) Adli yargıda; anayasa hukuku, medenî hukuk, borçlar hukuku, hukuk yargılama usulü, ticaret hukuku, icra ve iflâs hukuku, ceza hukuku, ceza yargılama usulü, idarî yargılama usulü ve idare hukuku,

b) İdarî yargıda; anayasa hukuku, idare hukuku, idarî yargılama usulü, hukuk yargılama usulü, borçlar hukuku (genel hükümler), medenî hukuk, ceza hukuku (genel hükümler), vergi hukuku, vergi usul hukuku ve maliye-ekonomi, konularını kapsayan alan bilgisi sorularından yapılır.

Yazılı sınavda genel yetenek ve genel kültür soruları yirmi, alan bilgisi soruları seksen puan ağırlığa sahip olacak şekilde değerlendirilmeye tâbi tutulur. Bu değerlendirme yapılırken genel yetenek ve genel kültür konuları ile alan bilgisi konuları kendi aralarında eşit olarak puanlanır.

Yazılı sınavda yüz tam puan üzerinden (...) ⁽¹⁾ en yüksek puan alandan başlamak üzere, sınav ilânında belirtilen kadro sayısının iki katı fazlası mülakata çağrılır. **(Mülga ikinci cümle: 2/1/2017-KHK-680/6 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/5 md.)** (...) Bu şekilde çağrılan en düşük puana sahip adayla aynı puanı alanlar da mülakata alınır. ⁽¹⁾⁽²⁾

Mülakat Kurulu; Adalet Bakanlığı Müsteşarı veya görevlendireceği Müsteşar Yardımcısı başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri ile Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulunun her sınav için kendi üyeleri arasından belirleyeceği iki üye olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur.

Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulunda Yargıtay ve Danıştay mensubu birer üye bulunması halinde bu üyeler Mülakat Kurulunda asıl üye olarak görevlendirilir.

Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulunda Yargıtay ve Danıştay mensubu üye sayısı birden fazla ise, Yargıtay kontenjanı için Yargıtay mensupları arasından, Danıştay kontenjanı için Danıştay mensupları arasından; Yargıtay veya Danıştay mensubu üyelerden birinin ya da her ikisinin bulunmaması halinde ise Yönetim Kurulunun diğer üyeleri arasından gizli oyla seçim yapılır.

(1) 2/1/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK'nin 6 ncı maddesiyle, bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan "en az yetmiş puan almak kaydıyla" ibaresi yürürlükten kaldırılmış, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7072 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

(2) 8/8/2011 tarihli ve 650 sayılı KHK'nin 16 ncı maddesiyle, bu fıkranın birinci ve ikinci cümlelerinde yer alan "bir katı" ibareleri "iki katı" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Asıl üyelerin hukukî veya fiili sebeplerle katılamamaları halinde; Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürlerinin yerine vekâlet edenler, Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulundan katılacak üyelerin yerine ise, Yönetim Kurulunun kendi üyeleri arasından her biri için ayrı ayrı gizli oyla belirleyeceği yedek üyeler Mülâkat Kuruluna katılır.

Mülâkat, ilgilinin;

- a) Muhakeme gücünün,
  - b) Bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneğinin,
  - c) Genel ve fizikî görünümünün, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun ve liyakatinin,
  - d) Yetenek ve kültürünün,
  - e) Çağdaş bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının,
- puan vermek suretiyle değerlendirilmesi yöntemidir.

Mülâkat, yukarıdaki bentlerde yazılı özellikler herbiri yirmişer puan üzerinden değerlendirilerek yapılır. Mülâkat Kurulunun herbir üyesi tarafından verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Başarılı sayılmak için, üyelerin yüz tam puan üzerinden verdikleri notların aritmetik ortalamasının en az yetmiş olması şarttır.

Mülâkat sonucu en yüksek puan alandan başlamak üzere sıraya konularak mülâkat başarı listesi hazırlanır ve bu listenin altı Mülâkat Kurulu tarafından imzalanarak Personel Genel Müdürlüğüne teslim edilir.

Yazılı yarışma sınavına katılmayanların mazeretleri kabul edilmez. Mazereti sebebiyle mülâkata katılmayanların müracaatı üzerine Mülâkat Kurulunca mazeretlerinin kabulüne karar verildiği takdirde mülâkat yeri ile günü tespit edilir ve ilgili mülâkata çağrılır. Mazeret bildirenlerin mazereti Mülâkat Kurulunca reddedilir veya kabul edilmekle birlikte verilen süre içinde mülâkata katılmazsa başarısız sayılır.

Sınav katılanların, yukarıda belirtilen yazılı yarışma sınavı notunun yüzde yetmiş ile mülâkat notunun yüzde otuzunun toplamı tespit edildikten sonra en yüksek puan alandan başlamak üzere nihai başarı listesi hazırlanır. Bu sıralamaya tâbi tutulanların nihai puanlarının eşit olması halinde, yazılı sınavda aldığı puana öncelik tanınır. Yazılı puanlarının da eşit olması halinde, kura çekilmek suretiyle sırası belirlenir ve bu konuda yapılan işlemler düzenlenecek tutanakta gösterilir.

Hukuk alanında doktora yapmış olanlar ilân edilen boş kadrolara başvurabilir. Bunlar sadece mülâkata tâbi tutulur. Bu durumda olanlar için mülâkat puanı esas alınarak ayrı bir nihai başarı listesi düzenlenir.

Yazılı yarışma sınavı ile mülâkatın sekretarya hizmetleri Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Sınav kazananlardan gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilenlerin sınavları geçersiz sayılarak atamaları yapılmaz. Ataması yapılmış olsa dahi iptal edilir. Bunlar hiçbir hak talebinde bulunamazlar.

Sınavı kazananlardan ataması yapıp da belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 62 nci maddesinde belirlenen kanunî süre içerisinde göreve başlamayanların atamaları iptal edilir. Tekrar atanmaları için başvurmaları halinde bunların atamaları yapılmaz.

Adaylık süresi ve eğitim⁽¹⁾

Madde 10 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/3 md.)

Adaylık süresi, 23.7.2003 tarihli ve 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu hükümlerine tâbidir.

(Değişik ikinci fıkra: 20/11/2017-KHK-696/47 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7079/42 md.) Adayların meslek öncesi eğitimleri, 4954 sayılı Kanun hükümleri uyarınca yapılır. Avukatlık mesleğinden adaylığa alınanların meslek öncesi eğitimleri altı ay olup hazırlık eğitimi ve staj dönemi olmak üzere iki dönemi kapsar. Bu dönemlerin süreleri, stajın yaptırılacağı yerler ve staj süreleri ile meslek öncesi eğitimden sayılmayan sürelerin ne suretle tamamlanacağı ve diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir. Hazırlık eğitimi, Adalet Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenen esaslara göre Türkiye Adalet Akademisinde yaptırılır.

Meslek öncesi eğitimini tamamlamadan görevden ayrılanlar ile meslek öncesi eğitimlerini tamamlayıp, mesleğe kabul edildikten sonra meslek öncesi eğitim süresi kadar çalışmadan görevden ayrılanlar, meslek öncesi eğitimleri sırasında kendilerine ödenen aylık, ödenek, tazminatlar ile her türlü ödemelerin, mecburi hizmetin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarını iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

Adli yargı adaylarından; meslek öncesi eğitimlerinin altı ayını, avukatlık mesleğinden adaylığa geçenlerden meslek öncesi eğitimlerinin üç ayını tamamlayanlar, adli yargı teşkilâtının ihtiyaç durumu ile 11 inci madde gereğince doldurulan belge ve raporlar esas alınarak, imkânlar ölçüsünde kendi istekleri göz önünde bulundurulmak ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun da görüşü alınmak suretiyle, Adalet Bakanlığınca hâkimliğe veya Cumhuriyet savcılığına atanacak şekilde ayrılırlar. Türkiye Adalet Akademisi, son eğitim döneminde öğretilen konuları bu ayrımı esas alarak belirler.⁽²⁾

Adaylar hakkında düzenlenecek belgeler:

Madde 11 – Her adayın vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı ile görevine bağlılığı ve ahlaki gidişine dair bilgi; çalıştığı daire amirleri tarafından o dairedeki staj süresinin sonunda düzenlenip, mensup olduğu adalet komisyonuna verilecek belgeler ile adalet komisyonunun mütalaasından ve adalet müfettişlerinin raporlarından alınır. Yargıtay ve Danıştayda staj yapan adaylar için çalıştığı daire amirleri tarafından o dairedeki staj süresinin sonunda düzenlenecek raporlar Adalet Bakanlığınca gönderilmek üzere ilgisine göre Yargıtay Birinci Başkanlığına ve Danıştay Başkanlığına verilir.

(Mülga fıkra: 22/12/2005 - 5435/43 md.)

(Değişik: 11/9/1987-KHK 276/5 Md.; Aynen Kabul: 24/2/1988-3409/5 md.) Birinci fıkrada gösterilen merciler bu husustaki kaanat ve mütalaalarını, Adalet Bakanlığınca hazırlanacak fişlere yazarlar.⁽³⁾

Adaylık süresi içinde göreve son verme:

Madde 12 – Adayın;

a) Adaylığa atanma niteliklerinden herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması,
b) Adaylığa alındıktan sonra bu niteliklerden herhangi birini yitirmesi,
c) Adaylık süresi içindeki davranışlarında hakimlikle bağdaşmayacak tutumları, göreve devamsızlığı, bilgi ve iş yapma kabiliyeti bakımından yeterli olmadığının tespit edilmesi,

Hallerinde adaylığa Adalet Bakanlığınca son verilir.

(1) Bu madde başlığı "Adaylık süresi." iken; 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 8/8/2011 tarihli ve 650 sayılı KHK'nin 17 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "bir yılını" ibaresi "altı ayını" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) Bu fıkrada geçen "Yukarıdaki fıkralarda" ibaresi, 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle "Birinci fıkrada" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Haklarındaki soruşturma veya kovuşturma nedeniyle adaylıklarına son verilenlerden takipsizlik kararı veya son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına dair karar veya beraat hükmü verilenler, Kanunda belirtilen niteliklere sahip olmaları koşuluyla yeniden adaylığa alınabilirler.

Atama ⁽¹⁾

Madde 13 – (Değişik:22/12/2005 - 5435/5 md.)

Mesleğe öncesi eğitim sonunda yapılan yazılı ve sözlü sınav neticesinde başarılı olan ve mani hâli olmayan, erkekler için askerliğini yaptığını veya askerlikle ilişkisi olmadığını belgeleyen adayların mesleğe kabullerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir. ⁽¹⁾

Mesleğe kabullerine karar verilen adayların, adli ve idarî yargı teşkilâtının ihtiyacı ile eş durumu ve diğer durumları göz önünde bulundurulmak suretiyle, adli yargı adayları için görev yerleri; idarî yargı adayları için görevleri ve görev yerleri Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılacak ad çekme ile belirlenir.

Atamalar, ilgililerin adaylığa giriş derece ve kademesine bir derece ilâve edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademeler üzerinden Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılır. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun atamaya ilişkin tüm kararları Resmî Gazetede yayımlanır.

Ayrıca hâkim adaylığında geçen sürenin tamamı ile avukat adaylığında mahkemelerde yapılmış olan staj süresi, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesinde değerlendirilir.

Muvazzaf askerlik hizmetinin değerlendirilmesi:

Madde 14 – Muvazzaf askerlik hizmetini yaptıktan sonra hakimlik ve savcılığa atananların askerlikte geçen süreleri kademe ilerlemesi ve derece yükselmesinde değerlendirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Hakimliğin ve Savcılığın Sınıf ve Dereceleri

Sınıflar ve kademeler:

Madde 15 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/6 md.)

Hâkimlik ve savcılık mesleği; üçüncü sınıf, ikinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmak üzere dört sınıfa ayrılır.

Birinci sınıfa ayrıldığı tarihten itibaren üç yıl süre ile başarılı görev yapmış ve birinci sınıfa ayrılma niteliklerini yitirmemiş hâkim ve savcılar birinci sınıf olurlar.

Hâkim ve savcıların kıdemleri, buldukları sınıf ve dereceye göre belirlenir ve o sınıf ve dereceye atandıkları tarihten itibaren hesaplanır. Bir üst sınıf veya derecede bulunanlar alt sınıf veya derecede bulunanlardan kıdemli sayılırlar. Ancak, bu hesaplama yapılırken, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre adaylığa diğer kamu görevlerinde iktisap ettikleri derece ve kademe üzerinden atananların, bu derece ve kademeleri ile o görevlerde geçen süreleri dikkate alınmaz.

Bulunulan sınıf ve derecenin aynı olması hâlinde sırasıyla, bu sınıf veya dereceye yükselme tarihi, adaylığa başlama tarihi, mesleğe başlama tarihi, meslek öncesi eğitim sonu yazılı sınav puanı dikkate alınarak kıdem durumu belirlenir. Bunların da aynı olması hâlinde, doğum tarihi önce olan kıdemli sayılır.

(1) 1/7/2016 tarihli ve 6723 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "yazılı sınavda" ibaresi "yapılan yazılı ve sözlü sınav neticesinde" şeklinde değiştirilmiştir.

Adli yargı ile ilgili cetvel :

Madde 16 – Adli yargı hakimliği ile Cumhuriyet Savcılığının sınıf, derece ve görev unvanları, bu Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

İdari yargı ile ilgili cetvel :

Madde 17 – İdari yargı hakimliği ile savcılığının sınıf, derece ve görev unvanları, bu Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İlerleme ve Yükselme

Genel Kural :

Madde 18 – (Değişik : 11/9/1987 – KHK 276/8 md. ; Aynen Kabul : 24/2/1988 – 3409/8 md.)

Hakimlik ve savcılık mesleğinde bulunanlar aşağıdaki maddelerde gösterilen usul ve esaslar uyarınca her yıl kademe ilerlemesi ve her iki yılda bir derece yükselmesi yaparlar.

Süresini dolduranların kademe ilerlemeleri 20 inci madde hükümleri dairesinde yapılır. Derece yükselmeleri ise, yılın Nisan, Ağustos ve Aralık aylarının son günlerinden geçerli olmak üzere Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılır.

Kademe ilerlemesinin usul ve esasları:

Madde 19 – Hakimlik ve savcılık mesleğinde bulunanların buldukları derecenin kademelerinde ilerleyebilmeleri için;

a) Buldukları kademede en az bir yıl çalışmış olmaları veya çalışmış sayılmaları, ⁽¹⁾

b) (Değişik: 22/12/2005 - 5345/7 md.) Kademe ilerlemesine engel kesinleşmiş mahkeme hükmü veya disiplin cezasının bulunmaması,

c) (Mülga: 11/9/1987 – KHK 276/13 md.; Aynen Kabul:24/2/1988 – 3409/13 md.)

Gerekir.

---

(1) Bu bende 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle "veya çalışmış sayılmaları," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Kademe ilerlemesi:

Madde 20 – (Değişik: 11/9/1987 – KHK 276/9 md.; Aynen Kabul: 24/2/1988 – 3409/9 md.)

19 uncu maddedeki şartları haiz olanlar, bir yıllık ilerleme süresini doldurdıkları tarihte, başka bir işleme gerek olmaksızın bir ileri kademeye ilerlemiş sayılırlar ve keyfiyet Personel Genel Müdürlüğünce sicillerine işlenerek ilgililere duyurulur. 19 uncu maddedeki şartları taşımadıkları anlaşılanların kademe ilerlemesi yapıp yapamayacaklarına her ay Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir. Kademe ilerlemesi yapmış sayılanlardan ilerlemeye müstehak olmadıkları sonradan tesbit edilenlerin kademe ilerlemeleri, ilerlemiş sayıldıkları tarihten, geçerli olmak üzere Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca iptal edilir.

Derece yükselmesinin koşulları:

Madde 21 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/8 md.)

Hâkimlik ve savcılık mesleğinde bulunanların derece yükselmelerinin yapılabilmesi için;

a) Derecesi içinde iki yıl bulunmuş veya bu Kanuna göre bulunmuş sayılmaları,
b) Yükselmeye engel kesinleşmiş mahkeme hükmü veya disiplin cezalarının bulunmaması,
c) Ahlakî gidişleri, meslekî bilgi ve anlayışları, gayret ve çalışkanlıkları, gördükleri işlerin birikmesine sebep olup olmadıkları, çıkardıkları işlerin miktar ve mahiyetleri, alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin uygulanmasına ilişkin çalışmaları, göreve bağlılıkları ve devamları, üst merciler ve müfettişlerce haklarında düzenlenen hâl kâğıtları ve sicil fişleri, kanun yolu incelemesinden geçen işleri, kanun yolu değerlendirme formları, örnek karar ve mütalâaları ve varsa meslekî eser ve yazıları ile katıldıkları meslek içi ve uzmanlık eğitimleri göz önünde tutularak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca ilân edilen derece yükselme ilkelerinde aranan koşulları taşımaları, ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

Gerekir.

Derece yükselmesinde listelerin yayımı:

Madde 22 – Hakimler ve savcılardan derece yükselme süresini bitiren ve haklarında yükselmeye engel mahkeme hükmü veya yetkili mercice verilmiş disiplin kararı bulunmayanların adlarını gösteren listeler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca hazırlanarak yılın Nisan, Ağustos ve Aralık ayları içerisinde Resmi Gazete’de yayımlanır.

Bu listelerde adları yazılı olmayanlar listenin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içinde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna yazılı olarak başvurmak suretiyle durumlarının yeniden incelenmesini isteyebilirler.

Kurul, başvurunun süresi içinde yapılmadığını veya haklı olmadığını görürse reddine karar verir. İlgili bu karar aleyhine tebliğden itibaren on gün içinde İtirazları İnceleme Kuruluna itiraz edebilir.

Başvuru veya itirazın kabulü halinde ilgililerin adları, birinci fıkradaki süre kaydına bakılmaksızın Resmi Gazete’de ait olduğu listeye ek olarak yayımlanır.

Üst mercilerce verilecek siciller :

Madde 23 – (Değişik birinci fıkra: 22/12/2005 - 5435/9 md.) a) Bölge adliye mahkemeleri Cumhuriyet başsavcıları, bu mahkeme nezdindeki Cumhuriyet başsavcıvekilleri ve Cumhuriyet savcıları;

(1) 31/3/2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “iş sayısı ve bu inceleme üzerine verilen notları” ibaresi “işleri” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 17/4/2013 tarihli ve 6460 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle, bu bentte yer alan “çıkardıkları işlerin miktar ve mahiyetleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin uygulanmasına ilişkin çalışmaları,” ibaresi eklenmiştir.

(3) 1/7/2016 tarihli ve 6723 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan “geçen işleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “kanun yolu değerlendirme formları,” ibaresi eklenmiştir.

b) Ağır Ceza Cumhuriyet başsavcıları, merkezdeki Cumhuriyet başsavcıvekilleri ve Cumhuriyet savcıları ile bağlı ilçe Cumhuriyet başsavcıları ve Cumhuriyet savcıları;

Hakkında, 21 inci maddenin (c) bendinde sayılan hususları göz önünde bulundurarak; kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlarından ve iddianamelerinden en az beşer adedinin tasdikli suretini de ekleyerek, durumlarının değerlendirilmesine yönelik inceleme sürelerinin bitiminden bir ay önce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda bulunacak şekilde düşüncelerini belirten bir sicil fişi gönderirler.

(Mülga ikinci fıkra: 22/12/2005 - 5435/43 md.)

Haklarında bu madde gereğince sicil fişi düzenlenecek olanlar, kademe ilerleme ve derece yükselme süresi içinde görevlerini ayrı ayrı yerlerde yapmışlarsa en uzun süre ile buldukları yerin yukarıda belirlenen üst mercilerince işlem yapılır.

Bölge idare mahkemelerindeki atanmış ikinci sınıfa mensup üyelerin kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi ile birinci sınıfa ayrılmalarına ilişkin ilkeler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenerek, Resmi Gazete’de yayımlanır.

Müfettişlerce verilecek hal kağıtları :

Madde 24 – Adalet müfettişleri, denetimleri sırasında inceledikleri belgelere ve gözlemlerine dayanarak hakim ve savcılar hakkında düzenleyecekleri hal kağıtlarını ilgilinin gizli sicil dosyasına konulmak üzere Teftiş Kurulu Başkanlığına gönderirler.

Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında bulunanlar⁽¹⁾

Madde 25 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/10 md.)

Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında bulunanlardan birinci sınıf olmayanlar hakkındaki siciller, hâkim sınıfından olan dairesi üstü tarafından verilir.

Yargıtay ve Danıştay hizmetinde olanlar:

Madde 26 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/11 md.)

Yargıtay ve Danıştayda görev yapanlardan birinci sınıf olmayanlar hakkındaki siciller, ilgisine göre Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, daire veya kurul başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Danıştay Başsavcısı tarafından düzenlenir.

Eserler:

Madde 27 – İlgililer mesleki eser ve yazılarının birer örneğini özlük işlerini yürüten daireye verebilirler.

Alınan bu eser ve yazılar ilgilinin siciline işlenerek özlük dosyasına konulur. Bunlar kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi ile birinci sınıfa ayırmada, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca değerlendirmeye tabi tutulur.

(1) Bu madde başlığı "Bakanlık merkez kuruluşu hizmetinde bulunanlar :" iken 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Kanun yolu değerlendirme formu: (1)

Madde 28 – (Mülga: 31/3/2011-6217/31 md.; Yeniden düzenleme: 1/7/2016 – 6723/25 md.)

Yargıtay ve Danıştay daireleri ile genel kurullarınca yapılan kanun yolu incelemeleri sonunda;

a) İstinaf kanun yolu incelemesinde görev alan daire başkanı, üye, Cumhuriyet başsavcısı ve savcılar,

b) İlk derece yargı yerlerinde duruşmaya, karara veya hükme katılan, karar veya hükmü veren ya da soruşturma aşamasında görev yapan hâkimler,

c) İlk derece yargı yerlerinde soruşturma aşamasında görev alan, iddianameyi tanzim eden, duruşmaya katılan, mütalaa veren veya kanun yoluna başvuran Cumhuriyet savcıları, hakkında kanun yolu değerlendirme formu düzenlenir.

Kanun yolu değerlendirme formu; soruşturmanın niteliği, iddianame, karar veya hükmün hukuka uygunluğu ve isabet derecesi, soruşturma, kovuşturma veya yargılamanın hedef sürede tamamlanması, gereksiz masrafa sebebiyet verilmesi, duruşmalara hazırlıklı çıkılması veya hazırlıksız çıkılarak gecikmelere neden olunması, dosyaların eksiklik nedeniyle geri çevrilmeye neden olmayacak şekilde görevli daire veya birime gönderilmesi, bilirkişi görevlendirilmesinin hukuka uygun yapılması, soruşturma, kovuşturma veya yargılama işlemlerinin usul hükümlerine uygun olarak doğru ve zamanında yapılması, dava konularının anlayış ve yönlendirilmesi ile mütalaa, gerekçeli karar ve tebliğnamelerin yazılış, tahlil ve sonuçlandırılmasında başarı gösterilmesi gibi hususlar dikkate alınarak çok iyi, iyi, orta ve zayıf şeklinde düzenlenir. Yapılan incelemede olumlu veya olumsuz kanaat edinilememesi hâlinde, değerlendirme formu bu durum belirtilerek düzenlenir.

Hükmün onanmış veya bozulmuş olması tek başına olumlu veya olumsuz değerlendirme yapılmasını gerektirmez. Ayrıca, incelenen karara uygun muhalefet şerhi bulunması hâlinde olumsuz değerlendirme yapılamaz.

Bölge adliye mahkemeleri veya bölge idare mahkemeleri dairelerince yapılan istinaf kanun yolu incelemesi sonucunda yukarıdaki fıkralarda belirtilen kriterler esas alınarak kanun yolu değerlendirme formu düzenlenir. Aynı dosyaya ilişkin olarak istinaf kanun yolu incelemesi sonucu düzenlenen değerlendirme formu ile temyiz incelemesi sonucu düzenlenen değerlendirme formu arasında çelişki bulunması hâlinde temyiz mercilerince düzenlenen değerlendirme formu esas alınır.

Değerlendirme formu, kararı inceleyen heyetin başkanı tarafından düzenlenir. Hakkında değerlendirme formu düzenlenenler, formun Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP)'ne kaydedilmesinden itibaren bir ay içinde gerekçelerini belirtmek suretiyle değerlendirme formunun yeniden incelenmesini isteyebilir. Yeniden inceleme talebi, başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde incelemeyi yapan daire tarafından oyçokluğuyla karara bağlanır.

Yukarıdaki fıkraların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yargıtay ve Danıştayın görüşü alınmak suretiyle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Soruşturma, kovuşturma veya yargılamanın tamamlanması için öngörülen hedef süreler Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Adalet Bakanlığı tarafından belirlenir.

---

(1) 1/7/2016 tarihli ve 6723 sayılı Kanununun 25 inci maddesiyle bu madde başlığı “Yargıtay, Danıştay ile bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri notları” iken metne işlendiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Yükselme çeşitleri:

Madde 29 – Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, yukarıdaki maddelere göre belirleyeceği koşulları göz önüne alarak, yükselmeye layık gördüğü hakim ve savcılar;

- a) Yükselmeye layık,
- b) Tercihli yükselmeye layık,
- c) Mümtazen yükselmeye layık.

Olmak üzere üç kısma ayırır ve her kısım içindekileri kendi arasında sıraya koyar ve birer deftere yazarak kendilerine tebliğ eder. Bu sıra defterleri Resmi Gazete’de de yayımlanır.

İlgililer defterlerdeki yükselme çeşidi ve sırasının, yükselmeye layık görülmeyle ise durumlarının, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bir defa daha incelenmesini tebliğden itibaren on gün içinde yazılı olarak başvurmak suretiyle isteyebilirler.

Kurul, başvurunun süresi içinde yapılmadığını veya haklı olmadığını görürse reddine karar verir. İlgili bu karar aleyhine tebliğden itibaren on gün içinde İtirazları İnceleme Kuruluna itiraz edebilir.

Başvuru veya itiraz üzerine defterlerde değişiklik yapılmışsa ayrıca Resmi Gazete’de yayımlanır.

Yükselmeye layık görülmeyle:

Madde 30 – Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yükselmeye layık olmadıklarına karar verilmiş olanlar, iki yıl sonra tekrar yükselme incelemesine tabi tutulurlar. Bu durumda olanlar şartları varsa kademe ilerlemesi yapabilirler.

Bir derecede iki veya bir sınıfta üç defa yükselmeye layık görülmeyle ilgili olarak, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca meslekte kalmalarının uygun olup olmadığına karar verilir. **(Ek cümle: 22/12/2005 - 5435/13 md.)** Bu karar verildiği tarihten itibaren uygulanır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005 - 5435/13 md.) Meslekten çıkarılmayı gerektirmeyecek şekilde kasten işlenen bir suç nedeniyle hapis veya göreviyle ilgili bir suçtan dolayı adli para cezasına mahkûm olanlar, bir derecede iki veya bir sınıfta üç defa kınama cezasına uğrayanlar ile kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanlar, cezanın kesinleşmesini izleyen inceleme tarihinden itibaren bir yıl süre ile; derece yükselmesini durdurma veya yer değiştirme cezası almış olanlar ise, cezanın kesinleşmesini izleyen inceleme tarihinden itibaren iki yıl süre ile kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi incelemesine tâbi tutulmazlar. Bu cezalar, kademe ilerlemesi döneminde kesinleşmiş ve uygulanmış ise, derece yükselmesi incelemesi sırasında bir daha dikkate alınmaz.

(Mülga dördüncü fıkra: 22/12/2005 - 5435/43 md.)

Lisans üstü öğrenim ve uzmanlık eğitimi ⁽¹⁾

Madde 31 – (Değişik : 22/12/2005 - 5435/14 md.)

Meslekleriyle ilgili konularda yüksek lisans veya doktora öğrenimi yapmak isteyenlerle Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsüne ve Türkiye Adalet Akademisinde düzenlenecek uzmanlık programlarına devam etmek isteyen hâkim ve savcılar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundan izin almaları şarttır. Ancak, görevle ilişkisi kesilmeden ve görevini aksatmadan belirtilen öğrenimleri yapmak isteyen hâkim ve savcılar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bilgi vermeleri yeterlidir.

(1) Bu madde başlığı " Lisansüstü öğrenim yapmış olanlar:" iken; 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre öğrenimini yapanların derece yükselmeleri, kademe ilerlemeleri, birinci sınıfa ayrılma, aylık, ödenek, diğer malî ve sosyal hakları devam eder ve mecburî öğrenim süresince izinli sayılırlar.

Ancak, bu şekilde öğrenime devam edenler izinli sayıldıkları süre kadar mecburî hizmetle yükümlüdürler. Bu yükümlülüğü yerine getirilmeden görevlerinden ayrılanlar, kendilerine verilen aylık, ödenek, tazminatlar ile her türlü ödemelerin, mecburî hizmetin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarını iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

Yüksek lisans öğrenimi ile Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünün yüksek lisans programını bitirenlere bir kademe ilerlemesi, doktora yapanlara bir derece yükselmesi uygulanır. Ancak, yüksek lisans öğrenimi ile Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünün yüksek lisans programını bitirip bir kademe ilerlemesinden yararlananlara, doktora yapmaları hâlinde bir kademe ilerlemesi uygulanır. Türkiye Adalet Akademisinde düzenlenen uzmanlık programlarında başarı ile geçirilen süreler, iki yılı aşmamak üzere, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi incelemesinde değerlendirilir. Bu uygulamada alt derece ve kademe geçiş süre, üst derece ve kademe geçmiş sayılır.

Aday iken öğrenime başlayanlar hâkimlik veya savcılığa atandıktan sonra bu madde hükümlerine göre öğrenimlerine devam edebilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ⁽¹⁾

Birinci Sınıfa Ayrılma Koşul ve Yöntemleri ile

Birinci Sınıf Hâkim ve Savcılarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Birinci sınıfa ayrılma koşulları:

Madde 32 – Birinci sınıfa ayrılabilme için:

- Birinci dereceye yükselmek,
- (Değişik: 9/3/1995 – 4087/1 md.)** Hakimlik ve savcılık mesleğinde on yılını doldurmak,
- Bilimsel güç ve yeteneği ile hizmet ve meslekteki başarısına göre emsali arasında temayüz etmiş olmak,
- Yer değiştirme cezası almamış olmak,
- Kınama, kademe ilerlemesinin durdurulması veya derece yükselmesinin durdurulması cezalarını aynı neviden olmasa bile birden fazla almamış olmak,
- Mesleğin vakar ve onuruna dokunan veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmak,

Gerekir.

(Değişik ikinci fıkra: 22/12/2005 - 5435/15 md.) Meslekleriyle ilgili yüksek lisans öğrenimi yapmış olanlarla Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünün yüksek lisans programını ve Türkiye Adalet Akademisinde bir akademik yıldan az olmamak üzere düzenlenen uzmanlık eğitim programını başarıyla bitirenler için dokuz, meslekleriyle ilgili öğrenim dallarında doktora yapanlar için sekiz yıllık meslek kıdemi, birinci sınıfa ayrılmada yeterli sayılır. Ayrıca fiilen avukatlıkta geçen sürenin üçte ikisi, hâkim ve savcı adaylarınının 4954 sayılı Kanunda belirtilen staj dönemlerini aşan adaylık süreleri, avukatlık stajının üçte ikisi ve askerlik hizmetinde geçen sürenin yarısı, birinci sınıfa ayrılmaya esas sürenin hesabında dikkate alınır. Ancak birinci sınıfa ayrılabilme için her halde meslekte fiilen üç terfî dönemi çalışmak zorunludur.

Birinci sınıfa ayrılma incelemesine tabi tutulacaklar hakkında 22 nci maddenin; listelerin yayımı, yeniden inceleme ve itiraza ilişkin hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra: 22/12/2005 - 5435/15 md.) Birinci sınıfa ayrılma koşul ve yöntemlerine dair ilkeler, Kanunda belirtilen esaslar doğrultusunda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca tespit edilerek, Resmî Gazetede yayımlanır.

(1) Bu Bölümün başlığı " Birinci Sınıfa Ayrılma Koşul ve Yöntemleri" iken; 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Birinci sınıf hâkim ve savcılarının çalışmalarının değerlendirilmesi⁽¹⁾

Madde 33 – (Değişik : 22/12/2005 - 5435/16 md.)

Birinci sınıf olan hâkim ve savcılarının başarılı olup olmadıkları; müfettiş hâl kâğıtları, alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin uygulamayı da kapsayacak biçimde iş cetvelleri, kanun yolu incelemesinden geçen işleri, kanun yolu değerlendirme formları ile varsa meslekî ve akademik konulardaki faaliyetlerine ilişkin diğer bilgi ve belgeler dikkate alınarak, üç yılda bir Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca değerlendirilmesi suretiyle tespit edilir.⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾

Birinci sınıf olan hâkim ve savcılarının çalışmalarının değerlendirilmesine dair ilkeler, Kanunda belirtilen esaslar doğrultusunda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca tespit edilerek Resmî Gazetede yayımlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Eşitlik ve Yer Değiştirme

Eşitlik: ⁽⁵⁾

Madde 34 – Hakim ve savcı olup da Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki görevlerde çalışanlar, hakimler ve savcılar hakkındaki hükümlere tabidirler. Bunlar hakimlere ve savcılara ait esaslar dairesinde sınıflandırılır ve derecelendirilirler; hakimlere ve savcılara tanınan her türlü haklardan yararlanırlar. Bu görevlerde geçen süreleri hakimlik ve savcılık mesleğinde geçmiş sayılır.

Adli yargıda görevli hakim ve Cumhuriyet savcılarıyla hakim ve Cumhuriyet savcısı olup da Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki görevlerde çalışanlar, sınıf ve dereceleri bakımından eşittir.

İdari yargıda görevli hakim ve savcılar ile idari yargı hakim ve savcısı olup da Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki görevlerde çalışanlar, sınıf ve dereceleri bakımından eşittir.

(1) Bu madde başlığı " İlke kararı:" iken; 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 31/3/2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "not oranları" ibaresi "kanun yolu incelemesinden geçen işleri" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) 17/4/2013 tarihli ve 6460 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "iş cetvelleri" ibaresi "alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin uygulamayı da kapsayacak biçimde iş cetvelleri" şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 1/7/2016 tarihli ve 6723 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle, bu fıkraya "geçen işleri" ibaresinden sonra gelmek üzere ", kanun yolu değerlendirme formları" ibaresi eklenmiştir.

(5) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle; bu maddenin birinci fıkrasında geçen "Adalet Bakanlığı merkez kuruluşundaki" ibaresi, "Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki"; ikinci ve üçüncü fıkralarında geçen "Bakanlık merkez kuruluşundaki" ibareleri "Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Yer değiştirme suretiyle atanma :

Madde 35 – Hakim ve savcılar, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun hazırlayacağı Atama ve Nakil Yönetmeliğine uygun olarak, aynı veya başka yerlerdeki eşit veya daha üst görevlere kazanılmış hak aylık ve kadro dereceleriyle naklen atanırlar.

Adli ve idari yargı teşkilatı bulunan yerler ; coğrafi ve ekonomik şartları, sosyal, sağlık ve kültürel imkanları, mahrumiyet dereceleri ile ulaşım ve diğer durumları dikkate alınarak bölgelere ayrılır ve her bölgedeki görev süreleri saptanır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005 - 5435/17 md.) Adli yargıda aynı bölgedeki yerlerden bölge adliye mahkemesinin bulunduğu yer; asliye hukuk mahkemesinin bulunduğu yerlerden de ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer hizmet yeri bakımından üstün sayılır.

İdari yargıda aynı bölgedeki bölge idare mahkemesi, idare ve vergi mahkemesinden, hizmet yeri bakımından üstün sayılır.

Bölgelerde başarısızlığı ve görev gereklerine uyumsuzluğu belgelerle saptananların, o bölgedeki görev süresini doldurup doldurmadığına ve meslek kademine bakılmaksızın, hizmetinden yararlanılabilecek diğer bir bölgeye veya bulunduğu bölge seviyesinde bir yere naklen ataması yapılabilir.

Atama ve Nakil Yönetmeliğinde gösterilen kişisel veya aileye ilişkin sağlık ve diğer haklı nedenlerle yer değiştirme isteminde bulunanların yerleri değiştirilebilir.

Görev değiştirme :

Madde 36 – Hizmetin gereklerine, teşkilatın ihtiyaçlarına veya ilgililerin isteğine göre :

a) Adli yargıda görevli hakimler, adli yargıda savcılık ; adli yargıda görevli savcılar, adli yargıda hakimlik ;

b) İdari yargıda görevli hakimler, idari yargıda savcılık ; idari yargıda görevli savcılar, idari yargıda hakimlik ;

c – d) **(Ek : 12/5/1988 – 3446/2 md. ; İptal : Ana, Mah.’nin 28/2/1989 tarih ve E. 1988/32, K. 1989/10 sayılı**

kararı ile)

Görevlerine, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca nakledilebilirler.

Adalet Bakanlığı merkez kuruluşuna atama şartları ve şekli ⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 37 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/18 md.)

Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda:

a) Bakanlık tetkik hâkimliğine, hâkimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az beş yıl görev yapmış ve üstün başarısı ile Bakanlık hizmetlerinde yararlı olacağı anlaşılmış bulunanlar arasından muvafakatları ile Adalet Bakanı tarafından atama yapılır.

b) **(Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/136 md.)** Adalet müfettişliğine, hâkimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az beş yıl görev yapmış ve üstün başarısı ile adalet müfettişliği hizmetinde yararlı olacağı anlaşılmış bulunanlar arasından muvafakatları alınarak atama yapılır.

(1) Bu madde başlığı " Adalet Bakanlığı merkez kuruluşuna atama" iken; 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanununun 18 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 8/8/2011 tarihli ve 650 sayılı KHK'nin 18 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan "sekiz" ibaresi "beş" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

c) **(Ek: 2/7/2012-6352/72 md.)** Bakanlık iç denetçiliğine, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunundaki atama şartlarına tabi olmaksızın, hâkimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az altı yıl görev yapmış ve üstün başarısı ile iç denetim hizmetlerinde yararlı olacağı anlaşılmış bulunanlar arasından, muvafakatları alınarak, Müsteşarın teklifi üzerine Bakan tarafından atama yapılır. Bu şekilde atanalar İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından en az iki aylık eğitime tabi tutulur ve eğitim sonunda bunlara kendi idarelerinde geçerli Kamu İç Denetçi Sertifikası verilir.

(Mülga: 2/7/2018 - KHK/703/136 md.)

(Mülga: 2/7/2018 - KHK/703/136 md.)

Bakanlık merkez teşkilâtında olmayıp, yargı görevinden bu görevlere atanacakların muvafakati alınır.

(Ek fıkra: 8/8/2011-KHK-650/18 md.) Bakanlıkta görev yapan hâkim ve savcıların diğer kanunlar uyarınca Bakanlık dışındaki bir göreve atanabilmeleri Bakanın muvafakatine bağlıdır.

Hakimlik ve savcılık görevlerine tekrar atanma :

Madde 38 – (Değişik : 22/5/1996 – 4141/2 md.)

Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki hizmetlerde çalışan, Müsteşar dışındaki hakim ve savcılar, Adalet Bakanının teklifi üzerine, Bakanlık hizmetlerinde kazanmış oldukları haklar korunmak suretiyle, idari yargıdan gelmiş olanlar idari yargıda, adli yargıdan gelmiş olanlar adli yargıda, durumlarına göre Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca uygun görülecek hakimlik ve savcılık görevlerine en çok otuz gün içerisinde atanırlar. ⁽¹⁾

Diğer hizmetlerden mesleğe atanma:

Madde 39 – (Yeniden düzenleme: 15/1/2003-4790/2 md.)

Hukuk fakültelerinde maddî hukuk ve usul hukuku dallarında hukuk dersi veren profesörler ve doçentler, almakta oldukları kadro aylıklarının karşılığı sınıf ve derecedeki adli yargı hâkim ve savcılıklarına; hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, idarî ilimler fakültelerinde idare, maliye ve ekonomi dallarında ders veren profesörler ve doçentler, almakta oldukları kadro aylıklarının karşılığı sınıf ve derecedeki idarî yargı hâkim ve savcılıklarına atanabilirler.

(Mülga ikinci ve üçüncü fıkra: 22/12/2005 - 5435/43 md.)

Birinci fıkrada yazılı şartları taşıyan isteklilerin mesleğe alınıp alınmayacakları ve alınmaları halinde girebilecekleri sınıf ve dereceler Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belli edilir. ⁽²⁾

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle; bu maddede geçen "Bakanlık merkez kuruluşundaki" ibaresi "Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkrada geçen "Yukarıdaki fıkralarda" ibaresi; 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle "Birinci fıkrada" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Yeniden atanma:

Madde 40 – Hakimlik ve savcılık mesleğinden kendi istekleriyle çekilen veya emekli olanlardan tekrar mesleğe dönmek isteyenler, mesleğe kabulde aranan nitelikleri kaybetmemiş olmaları koşulu ile ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atanabilirler.

(İkinci fıkra iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 14/12/1995 tarihli ve E.:1995/19, K.:1995/64 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 15/1/2003-4790/3 md.) Ancak, bu şekilde atanacakların meslekten ayrıldıktan sonra doçentlik veya profesörlükte geçirdikleri sürelerin tamamı; avukatların ise fiilen avukatlıkta geçirdikleri sürenin üçte ikisi, hâkimlik ve savcılıkta geçmiş sayılmak suretiyle girebilecekleri sınıf ve derecelerin tespitinde değerlendirilir.

Yukarıda yazılı atamalarda, isteklilerin mesleğe alınıp alınmayacakları Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belli edilir.

Bu madde hükümlerine göre atananlardan, meslekten ayrılanlar bir daha mesleğe kabul edilemezler.

Terhis edilenlerin görevlerine dönmesi:

Madde 41 – (Değişik: 11/9/1987 – KHK-276/11 md.; Aynen Kabul:24/2/1988 – 3409/11 md.)

Hakim ve savcı iken muvazzaf askerlik hizmetlerini yapmak üzere silah altına alınanlar, bu süre zarfında görev yerleri saklı kalmak suretiyle aylıksız izinli sayılırlar. Askerlik hizmetini tamamlayıp göreve dönmek isteyenler, terhislerinden itibaren otuz gün içinde Adalet Bakanlığına başvurmak, Adalet Bakanlığı da bu başvurma tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadır.

Yukarıdaki fıkra gösterilen süre geçtikten sonra başvuranlar, görevden çekilmiş sayılarak haklarında 40 ıncı madde hükümleri uygulanır.

Askerlik hizmetinde geçirilen süreler kademe ilerlemesi ve derece yükselmesinde değerlendirilir.

Atamalarda görev yerine hareket ve işe başlama süresi:

Madde 42 – İlk defa veya yeniden veya yer değiştirme suretiyle:

- Aynı yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü,
- Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini,

İzleyen işgünü içinde işe başlamak zorundadırlar.

Yukarıdaki süreler:

- Kanuni izinlerin kullanılması sırasında başka bir göreve atananlar için izninin bitimi,
- Yerinde yetki verilenler için, yerlerine atananların gelmesi veya yetkilerinin kaldırıldığının tebliği, Tarihinde başlar.

Yer değiştirme suretiyle yapılan atamalarda atama emirleri tebliğ edilince yolluklar, ödeme emri aranmaksızın saymanlıklarca derhal ödenir. İlgilinin izinli veya raporlu olması tebligata engel olmamakla beraber (a) ve (b) bentlerindeki süreler izin ve rapor müddetinin bitmesinde başlar.

İşe başlamama halinde yapılacak işlem:

Madde 43 – Hakimlik ve savcılık mesleğine ilk defa veya yeniden atanmalarda, belge ile ispat edilen zorlayıcı bir sebep olmaksızın 42 nci maddede gösterilen süre sonunda görevlerine başlamayanların atama işlemleri iptal edilir.

Yer değiştirme suretiyle atananlar, 42 nci maddede gösterilen süre sonunda belge ile ispat edilen zorlayıcı bir sebep olmaksızın yeni görevlerine başlamamaları halinde meslekten çekilmiş sayılırlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Hakimlik ve Savcılık Teminatı
BİRİNCİ BÖLÜM
Teminat

Hakimlik ve savcılık teminatı:

Madde 44 – Hakimler ve savcılar azlolunamazlar. Bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması nedeniyle de olsa aylık ve ödeneklerinden ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamazlar, kendileri istemedikçe 65 yaşından önce emekliye sevkolunamazlar. Meslekten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymiş olanlar, görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği kesin olarak anlaşılanlar ve meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklıdır.

Teklif yapılması:

Madde 45 – Bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle görevsiz kalanlara mahkemenin veya kadronun kaldırılma zamanında açık bulunan veya ilk açılacak olan aylık ve derecelerine eşit hakimlik veya savcılık görevi teklif olunur.

İlgili birinci teklifi reddedebilir. İkinci teklifi kabul etmeyen meslekten çekilmiş sayılır.

Özel durumlarda atama :

Madde 46 – Karı – koca, ikinci derece dahil kan ve sıhri hısımlar bir mahkemenin aynı dairesinde görev yapamazlar.

Bu şekilde görev yapmalarına olanak bulunmayanlardan o yere sonradan atanan ; daha sonra meydana gelen aynı nedenlerden dolayı birleşemeyeceklerden istekli olanı, istekli olmaması halinde kıdemsiz olanı bulunduğu bölge içinde başka bir daire veya yere atanır.

Buldukları yerde kendi kusurları olmaksızın ; herhangi bir nedenle hakimlik ve savcılık mesleğinin gerekli kıldığı şeref veya tarafsızlıkla görev yapamayacakları veya buldukları yerde kalmaları mesleğin nüfuz ve itibarını sarsacağı soruşturma veya belgelerle anlaşılanlar, isteklerine bakılmaksızın buldukları bölge içinde başka bir yere atanırlar.

Görev yerlerindeki işlerin çokluğuna ve çeşidine göre gereken sürat ve başarıyı gösteremedikleri soruşturma veya belgelerle anlaşılanlar, bölge ve meslek kademine bakılmaksızın, hizmetlerinden yararlanılabilecek diğer bir göreve atanırlar.

İKİNCİ BÖLÜM
Geçici yetki ve Görevler

Geçici yetki ile görevlendirme :

Madde 47 – Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, hakim ve savcılarını hizmetin gereği olarak sürekli görev yerlerinin dışındaki bir yargı çevresinde veya aynı yerde geçici yetki ile görevlendirmeye yetkilidir. Sürekli görev yerlerinin dışındaki geçici yetki ile görevlendirmelerde hakim ve savcı ayırımı gözetilmez.

Kendi yargı çevresi dışında geçici yetki ile görevlendirilenler o yerde dört aydan fazla çalıştırılmaz. Ancak, bu süre kendi istekleri veya hizmet gerekleri gözetilerek iki ay daha uzatılabilir.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, hizmetin aksamaması için Adalet Bakanı, kadro durumu müsait bulunan bir yargı çevresindeki hakim veya savcıyı ihtiyaç duyulan başka bir yargı çevresinde görev yapmak üzere geçici olarak yetkili kılabilir.(**Ek cümle: 22/12/2005 - 5435/20 md.**) Ayrıca; Adalet Bakanı, adli ara verme süresinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun onayına sunmadan verdiği geçici yetkileri kaldırabilir. Bu takdirde verilen karar, Kurulun ilk toplantısında onaya sunulur. Geçici yetkili olarak görev yapan hakim veya savcının Kurulca değiştirilmesi halinde Kurulun yetkili kılacağı hakim veya savcının gidip göreve başlamasına kadar, önceki yetkilinin yapmış olduğu işlemler geçerlidir.

Hakim ve savcılarının muvafakatları ile Bakanlık hizmetlerinde geçici olarak görevlendirilmesi, doğrudan doğruya Adalet Bakanı tarafından Kurulun kararı olmaksızın yapılır. Bunlar hakkında ikinci fıkradaki süre hükmü uygulanmaz.

Geçici yetki ile görevlendirilenlere, ödeme emri beklenmeksizin saymanlıklarca, tahakkuk edecek harcırahlarına mahsuben avans verilir.

Başka iş ve görevler :

Madde 48 – (Değişik birinci fıkra: 22/12/2005 - 5435/21 md.) Hâkim ve savcılar, bilimsel araştırma ve yayınlarda bulunabilirler. Davet edildikleri veya yetkili makamlarınca görevlendirildikleri, ulusal ve uluslararası kurul, kongre, konferans ve benzeri bilimsel toplantılarla meslekleri ile ilgili diğer toplantılara, görevlerini aksatmamak koşulu ile katılabilirler. Mesai gün ve saatlerinde bu tür toplantılara katılmak izne tâbidir.

Bu konuda Devlet memurları hakkındaki hükümler uygulanır.

Hakim ve savcılar, Adalet Bakanının izin vermesi koşuluyla adalet yüksekokulları ile hizmet öncesi, hizmet içi ve bir üst göreve hazırlama kurslarında meslek ile ilgili konularda ders ve konferans verebilirler.

Hakim ve savcılar, kanunlarda belirlenenlerden başka, resmi ve özel hiçbir görev alamazlar, kazanç getirici faaliyetlerde bulunamazlar. Eşlerinin, reşit olmayan veya kısıtlanmış çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini Adalet Bakanlığına onbeş gün içinde bildirmekle yükümlüdürler.

Yurtdışında eğitim ve malî haklar: (1)

Madde 49 – (Değişik : 8/8/2011-KHK-650/19 md.)

Bilgi ve görgülerini artırmak, meslekleriyle ilgili staj ve araştırma yapmak, kurs, eğitim ve öğrenim görmek üzere seçilen ya da iç veya dış burstan yararlanan hâkim ve savcılar iki yılı; doktora yapmak üzere görevlendirilenler ise üç yılı aşmamak üzere Bakanlıkça yurtdışına gönderilebilir. Bu süreler, gerekirse en çok bir katına kadar uzatılabilir.(2)

(Mülga ikinci fıkra:15/2/2014-6524/1 md.)

(1) Bu madde başlığı "Yabancı ülkelere gönderilme:" iken, 8/8/2011 tarihli ve 650 sayılı KHK'nin 19 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 15/2/2014 tarihli ve 6524 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "aşmamak üzere" ibaresinden sonra gelmek üzere "Bakanlıkça" ibaresi eklenmiştir.

Bu suretle yurtdışına gidenlerden üç aydan fazla yurtdışında kalanlar, yurda dönüp mesleğe başladıktan sonra yurtdışında kaldıkları sürenin iki katı kadar mecburî hizmet yapmak zorundadırlar. Ancak mecburî hizmet yapmadan görevden ayrılmak isteyenler, yurtdışında kaldıkları sürede kendilerine ödenen aylık, ödenek, tazminatlar ile her türlü ödemelerin, mecburî hizmetin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarını iki kat olarak ödemekle yükümlüdürler.

Bu madde uyarınca yurtdışına gönderilenlere, aylık ve diğer her türlü ödemelerinin kanunî kesintilerinden sonra kalan net tutarının yüzde altmışı ile gittikleri ülkelerde sürekli görevli bulunan ve dokuzuncu derecenin birinci kademesinden aylık alan Dışişleri Bakanlığı meslek memurlarına ödenmekte olan yurtdışı aylığının üçte ikisi ödenir. Bunlardan iç ve dış bursla gidenlerin aldıkları burs miktarı, ödenecek üçte iki yurtdışı aylığının altında kaldığı takdirde aradaki fark kendilerine ayrıca ödenir. Ancak şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için (...) ⁽¹⁾ Bakanlıkça kendilerine aylıksız izin verilmesi uygun görülenler bu fıkra hükmünden yararlanamaz. ⁽¹⁾

Bu madde gereğince yurtdışına gönderilenlerin masrafları gönderen kurum bütçesinden karşılanır. Bu şekilde gönderilenlere, Dışişleri Bakanlığı meslek memurlarına ödenen yurtdışı aylığı esas alınarak yapılacak ödeme, her türlü vergiden müstesnadır.

Bu maddede hüküm bulunmayan konularda Devlet memurlarına ilişkin hükümler uygulanır.

Yurtdışında görevlendirme ve malî haklar: ⁽²⁾

Madde 50 – (Değişik : 8/8/2011-KHK-650/20 md.)

(Değişik birinci fıkra:15/2/2014-6524/2 md.) Hâkim ve savcılar, dış temsilciliklerde, uluslararası mahkeme veya kuruluşlarda muvafakatleri alınarak görevlendirilmesi Bakanlık tarafından yapılır.

Birinci fıkra uyarınca yapılacak görevlendirmeler üç yılı aşamaz. Bu süre gerekirse en çok bir katına kadar uzatılabilir.

Uluslararası mahkeme veya kuruluşların kadrolarında görev alacak hâkim ve savcılara, birinci fıkrada öngörülen usule göre verilecek onayla, her üç yılda yenilenmek kaydıyla, yirmibir yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Bunlardan hâkimlik ve savcılık mesleğine geri dönmek isteyenler, görevlerinden ayrıldıkları tarihten itibaren onbeş gün içinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna başvurmaları halinde, Kurul tarafından başvuru tarihinden itibaren otuz gün içinde mükteseplerine uygun bir göreve atanırlar. Süre geçtikten sonra başvuranlar, görevden çekilmiş sayılarak haklarında 40 ıncı madde hükümleri uygulanır. Bu görevlerde geçen süreler hâkimlik ve savcılık mesleğinde geçmiş sayılır, ilgilinin kademe ve derece ilerlemesinde dikkate alınır ve 49 uncu maddede öngörülen mecburi hizmetten düşülür.

Dış temsilciliklerde, uluslararası mahkeme veya kuruluşlarda Bakan onayıyla görevlendirilenlere, sadece gittikleri ülkelerde sürekli görevle bulunan aynı derecede ve kademedeki aylık alan Dışişleri Bakanlığı meslek memurlarına ödenmekte olan yurtdışı aylığı ile emsal katsayı uygulanmadan transfer edilecek ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde verilir; bu görev dolayısıyla yurtiçi aylığı dahil başka bir ödeme yapılmaz. **(Ek cümle: 17/4/2013-6460/8 md.)** Ancak, bu madde kapsamında yurt dışında görevlendirilen hâkim ve savcılar, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 10 uncu maddesi, 7/7/2010 tarihli ve 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 16, 17 ve 18 inci maddeleri ve yılı merkezi yönetim bütçe kanununda öngörülen yurt dışı kira katkısından aynı usul ve esaslar dâhilinde yararlandırılırlar.

(1) 15/2/2014 tarihli ve 6524 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "ilgisine göre Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca veya" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) Bu madde başlığı "Haklar, yükümlülükler ve giderler:" iken, 8/8/2011 tarihli ve 650 sayılı KHK'nin 20 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

49 uncu madde ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hakimlik ve Savcılık Görevlerinin Sona Ermesi

Meslekten Çekilme:

Madde 51 – Hakim ve savcılar, Adalet Bakanlığına yazılı olarak başvurmak suretiyle mesleklerinden çekilme isteğinde bulunabilirler.

Çekilme isteğinde bulunan, isteğinin kabulüne kadar görevine devam eder; ancak, istem tarihinden itibaren bir ay içinde cevap gelmediği takdirde görevini bırakabilir.

Olağanüstü mazeretleri ile meslekten çekilenler, Adalet Bakanlığına bilgi vermek şartıyla bir ay kaydına tabi değildirler.

İzinsiz veya kabul edilir mazeretleri olmaksızın; görevlerini terkederek bu terki kesintisiz on gün devam ettirenler veya bir yılda toplam otuz gün göreve gelmeyenler meslekten çekilmiş sayılırlar.

Hakimler ve savcılar siyasi partilere giremezler, girenler meslekten çekilmiş sayılırlar. **(Mülga son cümle : 9/3/1995 – 4087/4 md.)**

Olağanüstü hallerde çekilmede usul ve genel olarak çekilmenin sonuçları :

Madde 52 – Olağanüstü hallerde, (...) ⁽¹⁾ seferberlik ve savaş halinde o bölgelerde görevli hakim ve savcılar çekilme istekleri kabul edilmedikçe veya yerlerine atanacaklar gelip işe başlamadıkça görevlerini bırakamazlar. ⁽¹⁾

Yukarıdaki fıkraya aykırı hareket edenler bir daha mesleğe alınmazlar ve kamu kurum ve kuruluşlarında görev alamazlar.

Hakimlik ve savcılık görevlerinin sona ermesi :

Madde 53 – Hakim ve savcılarının:

a) Bu Kanun hükümlerine göre meslekten çıkarılmaları veya meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verilmesi,
b) Haklarında soruşturma ve kovuşturma bulunması halleri hariç olmak üzere, mesleğe alınma koşullarından herhangi birini taşımadıklarının sonradan anlaşılması,

c) **(Değişik : 22/12/2005 - 5435/23 md.)** Görevdeyken, 8 inci maddenin (a), (d) ve (g) bentlerinde yazılı niteliklerden herhangi birini kaybetmeleri,

d) Meslekten çekilmeleri veya çekilmiş sayılmaları,

e) İstek, yaş haddi veya malullük nedenlerinden biriyle emekliye ayrılmaları,

f) Ölümleri,

Hallerinde görevleri sona erer.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 136 ncı maddesiyle, bu fıkrada yer alan "sıkıyönetim," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Çalışma Saatleri, İzinler
BİRİNCİ BÖLÜM
Çalışma Saatleri

Çalışma saatleri:

Madde 54 – (Değişik : 22/12/2005 - 5435/24 md.)

Hâkim ve savcılar, haftalık çalışma süresi ve günlük çalışma saatleri yönünden Devlet Memurları Kanunundaki hükümlere tâbidirler. Ancak, hizmetin gerekleri ile görevin özelliklerinden doğan hâllerde mesai saatleri dışında ve tatil günlerinde nöbet tutarlar.

Nöbet gün ve saatleri ile nöbet tutanların dinlenme hakları, iş ve kadro durumlarına göre Cumhuriyet savcıları için Cumhuriyet başsavcıları, hâkimler için adli yargı adalet komisyonu başkanları tarafından, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek esaslara göre tespit edilir.

Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

(Mülga son fıkra: 29/6/2006-5536/7 md.)

Yıllık ara vermeden yararlanma:

Madde 55 – (Değişik birinci fıkra: 8/8/2011-KHK-650/21 md.; İptal fıkra: Anayasa Mahkemesinin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 27/6/2013-6494/21 md.) Hâkim ve savcıların adli ara vermeden yararlandırılması esastır.

Yıllık ara vermeden yararlanan hakim ve savcılara o yıl için ayrıca yıllık izin verilmez.

Yıllık ara vermeden yararlanma koşul ve yöntemleri Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca saptanır.

İKİNCİ BÖLÜM

İzinler

İzinler:

Madde 56 – Yıllık ara vermeden yararlanmayan hakim ve savcılara Adalet Bakanlığınca uygun görülecek zamanlarda normal yol süresi hariç otuz gün yıllık izin verilir.

Birbirini izleyen son iki yılın izni bir arada verilebileceği gibi yıllık izinler bölümlere ayrılarak da verilebilir. Daha önceki yıllara ait izin hakları düşer.

Acil ve zorunlu hallerde, ilgisine göre ağır ceza Cumhuriyet savcıları veya adalet komisyonu başkanları üç güne kadar mazeret izni verebilirler. Verilen izinler Adalet Bakanlığına bildirilir.

Hakim ve savcılarının; mazeret, hastalık ve aylıksız izinleri hakkında Devlet Memurları Kanunundaki hükümler uygulanır.

İyileşme halinde göreve dönüş:

Madde 57 – Akıl ve ruh hastalığından iyileştiklerine dair rapor alanlar göreve başladıktan sonra, mesleğin ifasındaki tutum ve davranışları itibarıyla görevlerini gerektiği gibi yapamayacakları soruşturma sonunda anlaşıldığı takdirde Adalet Bakanlığınca kesin rapor alınmak üzere Adli Tıp Kurumuna sevk edilir ve alınacak rapora göre işlem yapılır.

BEŞİNCİ KISIM

Siciller

Sicil ve özlük dosyaları:

Madde 58 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/25 md.)

Hâkimlere ve savcılara sicil numarası verilir, haklarındaki belgeler gizli ve açık sicil dosyalarıyla özlük dosyasında saklanır. Ayrıca bu bilgiler elektronik ortamda da tutulabilir.

Gizli sicil:

Madde 59 – Hakim ve savcılarının her biri için gizli sicil dosyası tutulur. Gizli sicil dosyasına yetkililer tarafından düzenlenecek sicil raporlarıyla müfettişler tarafından verilen hal kağıtları ve mal beyannameleri konulur.

Açık sicil ve özlük dosyası:

Madde 60 – Açık sicil dosyasına ilgilinin kimliği, öğrenim durumu, bildiği yabancı dil, mesleki eserleri ve yazıları, aile durumu, görev yaptığı yerler, terfileri izin, rapor, yetki, mesleğe kabul, disiplin ve ceza kovuşturması ve sonuçları, askerlik durumu, emeklilik işlemleri, mecburi hizmeti, başka görevler de geçen hizmetleri gibi hususlar kaydolunur.

Hakimlik ve savcılık mesleğinde bulunanlar hakkında özlük dosyası tutulur. Bu dosyaya açık sicilde yer alan hususlarla ilgili belgeler ve diğer evrak konulur.

(Mülga son fıkra: 22/12/2005 - 5435/43 md.)

Sicil vermeye yetkili olanlar ve uygulanacak ilkeler:

Madde 61 – Hakimlik ve savcılık mesleğinde bulunanlara sicil vermeye yetkili olanlar ile bu konuda uygulanacak ilkeler ve sicil fişlerinin şekli bu Kanun hükümlerine göre Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca düzenlenecek yönetmelikte belirlenir.

ALTINCI KISIM

Disiplin Cezaları, Görevden Uzaklaştırma

BİRİNCİ BÖLÜM

Disiplin Cezaları

Disiplin cezaları:

Madde 62 – Hakim ve savcılara; sıfat ve görevleri gereklerine uymayan hal ve hareketlerinin tespit edilmesi üzerine durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca aşağıda yazılı disiplin cezalarından biri verilir :

- a) Uyarma,
- b) Aylıktan kesme,
- c) Kınama,
- d) Kademe ilerlemesini durdurma,

- e) Derece yükselmesini durdurma,
- f) Yer değiştirme,
- g) Meslekten çıkarma.

(Değişik: 12/2/1989 – KHK – 360/4 md.; Aynen Kabul 24/1/1990 – 3611/4 md.) Adalet Komisyonu başkanları görev yaptıkları yargı çevresi içindeki hakimlerin; ağır ceza Cumhuriyet başsavcıları ise merkezdeki Cumhuriyet savcıları ile bağlı ilçe Cumhuriyet başsavcı ve Cumhuriyet savcılarının; öğrendikleri disiplin cezasını gerektiren eylemlerini Adalet Bakanlığına bildirirler.

Uyarma cezası: ⁽¹⁾

Madde 63 – Uyarma: Görevde daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Uyarma cezası :

- a) Görevde kayıtsızlık ve düzensizlik,
- b) Meslektaşlarına, emrindeki personele, görevi nedeniyle muhatap olduğu kişilere veya iş sahiplerine karşı kırıcı davranmak,
- c) Mazeretsiz olarak göreve geç gelmek ve görevden erken ayrılmak,
- d) Kanun ve diğer mevzuat ile karar ve talimatlarda açık olarak belirtilen konularda, işi uzatacak şekilde davranışlarda bulunmak, yazı ve tekitleri zamanında cevaplandırmamak, ⁽²⁾
- e) **(Ek: 3/11/2016-6754/37 md.)** Bilirkişi seçimi ve görevlendirmesi sırasında kanunlarla belirlenen kurallara uymamak,

f) Nitelik ve ağırlıkları itibarıyla yukarıda belirtilen benzeri eylemlerde bulunmak, ⁽¹⁾

Hallerinde uygulanır.

Aylıktan kesme cezası :

Madde 64 – Aylıktan kesme : İzinsiz veya Kabul edilir mazereti olmaksızın göreve (1 veya 2 gün) gelmeyenlerin aylıklarından her gün için bir günlüğünün kesilmesidir.

Kınama cezası :

Madde 65 – Kınama : Belli bir eylem veya davranışın kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

Kınama cezası:

- a) Hizmet içinde ve dışında, resmi sıfatının gerektirdiği saygınlık ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak.
- b) Kılık ve kıyafetinde mesleğin gerektirdiği saygınlığı gözetmemek,
- c) Devlete ait araç ve gereçleri özel işlerde kullanmak,
- d) Meslektaşlarına, emrindeki personele, görevi nedeniyle muhatap olduğu kişilere veya iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,
- e) Eşlerinin, reşit olmayan veya kısıtlanmış çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini onbeş gün içinde Adalet Bakanlığına bildirmemek,
- f) Adalet Bakanlığının mevzuat uyarınca verdiği talimatı yerine getirmemek, büro ve Kalemlerin denetimini ihmal etmek,
- g) Görevin işbirliği ve uyum içerisinde yapılmasını engelleyici tutum ve davranışlarda bulunmak,
- h) İzinsiz veya kabul edilir mazereti olmaksızın kesintisiz üç gün göreve gelmemek,
- ı) Nitelik ve ağırlıkları itibarıyla yukarıda belirtilen benzeri eylemlerde bulunmak,

Hallerinde uygulanır.

Kademe ilerlemesini durdurma cezası:

Madde 66 – Kademe ilerlemesini durdurma: İlgilinin bulunduğu kademe, ilerlemesinin bir yıl süre ile durdurulmasıdır.

(1) 3/11/2016 tarihli ve 6754 sayılı Kanununun 37 nci maddesiyle, bu maddenin ikinci fıkrasına (d) bendinden sonra gelmek üzere (e) bendi eklenmiş ve mevcut (e) bendi (f) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

(2) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nın 136 ncı maddesiyle, bu bentte yer alan “, tüzük, yönetmelik” ibaresi “ve diğer mevzuat ile” şeklinde değiştirilmiştir.

Kademe ilerlemesini durdurma cezası :

- a) Mazeretsiz olarak göreve geç gelmeyi veya erken ayrılmayı alışkanlık haline getirmek,
- b) Ödeme gücünün üstünde borçlanmak suretiyle borçlarını ödeyemez duruma düşmek veya kesinleşmiş borcunu kasden ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,
- c) Belirlenen durum ve sürelerde mal beyanında bulunmamak,
- d) İzinsiz veya kabul edilir mazereti olmaksızın kesintisiz 4 – 9 gün göreve gelmemek,
- e) Nitelik ve ağırlıklı itibarıyla yukarıda belirtilen benzeri eylemlerde bulunmak, Hallerinde bulunur.

Derece yükselmesini durdurma cezası:

Madde 67 – Derece yükselmesini durdurma: İlgilinin bir üst dereceye yükselmesinin iki yıl süre ile durdurulmasıdır.

Derece yükselmesini durdurma cezası :

- a) İzinsiz veya kabul edilir mazereti olmaksızın, bir takvim yılı içinde, toplam onbeş gün göreve gelmemek.
- b) Meslek mensuplarına yasaklanmış veya mesleğin gerekleriyle bağdaşmayan kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,

Yer değiştirme cezası :

Madde 68 – Yer değiştirme : Bulunulan bölgenin en az bir derece altındaki bir bölgeye o bölgedeki asgari hizmet süresi kadar kalmak üzere atanmak suretiyle görev yerinin değiştirilmesidir.

Yer değiştirme cezası :

- a) Kusurlu veya uygunsuz hareket ve ilişkileriyle mesleğin şeref ve nüfuzunu veya şahsi onur ve saygınlığını yitirmek,
  - b) Yaptıkları işler veya davranışlarıyla görevini doğru ve tarafsız yapamayacağı kanısını uyandırmak,
  - c) Hatır ve gönüle bakarak veya kişisel duygulara kapılarak görev yaptığı kanısını uyandırmak,
  - d) Göreve dokunacak surette ve kendi kusurlarından dolayı meslektaşlarıyla geçimsiz ve dirliksiz olmak,
  - e) Madde tayin ve deliller elde edilmemiş olsa bile, rüşvet aldığı veya irtikapta bulunduğu kanısını uyandırmak,
  - f) Doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemek ve görev sırasında olmasa dahi çıkar sağlamak amacı ile verilen hediyeyi kabul veya iş sahiplerinden borç istemek veya almak,
- Hallerinde uygulanır.

Meslekten çıkarma cezası :

Madde 69 – (Değişik: 1/12/2007-5720/4 md.)

Meslekten çıkarma: Bir daha mesleğe alınmamak üzere göreve son verilmesidir.

68 inci maddenin (e) bendinde yazılı hallerden dolayı hangi sınıf ve derecede olursa olsun iki defa, diğer hallerden dolayı bir derecede iki veya derece ve sınıf kaydı aranmaksızın üç defa yer değiştirme veya derece yükselmesinin durdurulması cezası almış olmak veya taksirli suçlar hariç olmak üzere, altı aydan fazla hapis veya affa uğramış olsa bile 8 inci maddenin (h) bendinde yazılı suçlardan biri ile kesin hüküm giymek meslekten çıkarılmayı gerektirir. Ancak, verilen cezanın 8 inci maddenin (h) bendinde yazılı suçlardan dolayı verilmemiş olması ve cezanın ertelenmiş, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesindeki tedbirlerden birine çevrilmiş veya yüzseksen günden fazla adli para cezası olması halinde meslekten çıkarma cezası yerine, yer değiştirme cezası verilir.

Birinci fıkrada dışında kalan ceza mahkûmiyetlerinin ertelenmiş veya 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesindeki ceza veya tedbirlere çevrilmiş olup olmadığına bakılmaksızın suçun niteliğine göre 64, 65, 66, 67 veya 68 inci maddelerde sayılan disiplin cezalarından biri verilir.

Hükümlülüğü gerektiren suç, mesleğin şeref ve onurunu bozan veya mesleğe olan genel saygı ve güveni gideren nitelikte görülürse, Kanunda daha alt derecede bir disiplin cezası öngörülmemiş olmak kaydıyla, cezanın miktarına ve ertelenmiş veya 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesindeki ceza veya tedbirlerden birine çevrilmiş olup olmadığına bakılmaksızın, meslekten çıkarma cezası verilir.

Disiplin cezasının uygulanmasını gerektiren fiil suç teşkil etmezse ve hükümlülüğü gerektirmese bile mesleğin şeref ve onurunu ve memuriyet nüfuz ve itibarını bozacak nitelikte görüldüğü takdirde de meslekten çıkarma cezası verilir.

Bir üst veya alt derece disiplin cezası uygulanması:

Madde 70 – Sicilden silinmesi mümkün olan disiplin cezası uygulanmasına neden olmuş bir eylem veya davranışın, cezaların sicilden silinmesini düzenleyen 75 inci maddedeki süreler içinde tekrarlanması veya aynı tür disiplin cezasını gerektiren birden çok eylem veya davranışın bir arada bulunması hallerinde bir derece ağır disiplin cezası verilir.

İlk defa disiplin suçu işleyenlerden geçmiş hizmetleri sırasında çalışmalarını olumlu olan ve tercihlili veya mümtazen yükselmeye layık bulunan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alanlar hakkında, meslekten çıkarmayı gerektiren durumlar hariç olmak üzere, verilecek cezalardan bir derece hafif olanı uygulanabilir.

Savunma hakkı :

Madde 71 – Hakim ve savcılar hakkında, savunmaları alınmadan disiplin cezası verilemez.

Soruşturmayı yapanın veya Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun üç günden az olmamak üzere, verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan ilgili, savunma hakkından vaz geçmiş sayılır.

Ceza soruşturması veya kovuşturması ile disiplin soruşturmasının bir arada yürütülmesi ve zamanaşımı ⁽¹⁾

Madde 72 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/27 md.)

Hâkim ve savcılar hakkında ceza soruşturması veya kovuşturmasına başlanmış olması, aynı olaydan dolayı disiplin soruşturmasını gerektirmeyeceği gibi, ilgilinin mahkûm olması veya olmaması ayrıca disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

Meslekten çıkarma ve yer değiştirme cezalarını gerektiren eylemler hariç olmak üzere, bu Kanuna göre disiplin soruşturmasını gerektiren eylemlerin işlenmesinden itibaren üç yıl geçmiş ise disiplin soruşturması açılamaz. Disiplin cezasını gerektiren eylemin işlendiği tarihten itibaren beş yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Disiplin cezasını gerektiren eylem, aynı zamanda bir suç teşkil eder ve bu suç için kanunda daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörülmüş olur ve ceza soruşturması veya kovuşturması da açılır ise, ikinci fıkrada belirtilen süre yerine bu süreler uygulanır. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca kovuşturma sonucunun beklenmesine karar verilenler hakkında ise, mahkeme kararının kesinleşmesinden itibaren iki yıl geçmekle ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Yeniden inceleme ve itiraz :

Madde 73 – Hakimler ve savcılar hakkında verilen disiplin cezalarına ilişkin kararın tebliğinden itibaren on gün içinde Adalet Bakanı veya ilgililer kararın bir defa daha incelenmesini isteyebilir.

Bu halde Kurul, gerekli incelemeyi yaparak kararını verir.

Kurulca yeniden incelenerek verilen karara karşı ilgililer tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde itirazda bulunabilirler.

İtiraz; İtirazları İnceleme Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Bu kararlar hakkında başka bir idari veya kazai mercie başvurulamaz.

Hakkında meslekten çıkarma cezası istenilen hakim ve savcılar İtirazları İnceleme Kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma hakkına sahiptir.

Uygulama :

Madde 74 – Disiplin cezaları kesinleştiği tarihte hüküm ifade eder ve Adalet Bakanlığı tarafından derhal uygulanır.

(Ek fıkra: 22/12/2005 - 5435/28 md.) Ancak meslekten çıkarma cezası verilenler hakkında, cezanın kesinleşmesine kadar görevden uzaklaştırma tedbiri uygulanır. Görevden uzaklaştırılan hâkim ve savcılara bu süre içinde aylık ve ödeneklerinin yarısı ödenir. Görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılan hâkim ve savcılar hakkında 78 inci maddenin ikinci fıkrasındaki hükümler uygulanır.

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 27 nci maddesiyle; bu madde başlığı "Ceza kovuşturması ile disiplin kovuşturmasının bir arada yürütülmesi." iken metne işlendiği değiştirilmiştir.

Disiplin cezalarının sicilden silinmesi:

Madde 75 – Meslekten çıkarma ve yer değiştirme cezalarından başka bir disiplin cezası verilen hakim ve savcılar, uyarma, aylıktan kesme ve kınama cezalarının kesinleşmesinden itibaren dört yıl, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesini durdurma cezalarının kesinleşmesinden itibaren altı yıl geçtikten sonra Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna başvurarak bu disiplin cezalarının sicillerinden silinmesini isteyebilirler. ⁽¹⁾

İlgilinin yukarıdaki fıkrada yazılı süreler içerisindeki sicilinde mevcut belgelerle kanıtlanan tutum ve davranışları ile meslekteki başarısı, isteğini haklı kılabilecek nitelikte görülürse, disiplin cezasının silinmesine karar verilir ve sicil dosyasındaki disiplin bölümü çıkarılarak yenisi düzenlenir.

İhbar ve şikayet:

Madde 76 – Bir şahsın şikayeti üzerine başlanan disiplin soruşturması, şikayetten vazgeçilse dahi durdurulmaz.

Soruşturma için özel olarak müfettiş veya yetkili gönderilmesini gerektirmiş olan bir şikayetin haksız olduğunun anlaşılması halinde soruşturma için Devletçe yapılan masraflar hakkında 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 329 uncu maddesi uygulanır. ⁽²⁾

Disiplin cezasını gerektirecek mahiyette olan ihbar ve şikayetin kötü niyetle yapıldığı veya delillerin uydurulduğu anlaşılabilir hallerde, mahkemece yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmakla birlikte 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 267 nci maddesinin birinci fıkrasında yazılı ceza hükmolünür. Şu kadar ki bu konuda kovuşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. ⁽²⁾

Bu gibi hallerde kovuşturma, şikayet olunan hakim ve savcının mensup olduğu mahkemeye en yakın ağır ceza mahkemesi merkezindeki Cumhuriyet savcısına ve yargılaması o yer ağır ceza mahkemesine aittir.

İKİNCİ BÖLÜM

Görevden Uzaklaştırma

Görevden uzaklaştırma:

Madde 77 – Hakkında soruşturma yapılan hakim ve savcının göreve devamının, soruşturmanın selametine yahut yargı erkinin nüfuz ve itibarına zarar vereceğine kanaat getirilirse, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırılmasına veya soruşturmanın sonuçlanmasına kadar geçici yetki ile bir başka yargı çevresinde görevlendirilmesine karar verilebilir.

Yukarıdaki önlemler, soruşturmanın ve ceza kovuşturmasının herhangi bir safhasında da alınabilir.

Görevden uzaklaştırılanların hakları:

Madde 78 – Görevden uzaklaştırılanlara aylık ve ödeneklerinin üçte ikisi; görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlara bu süreler içinde aylık ve ödeneklerinin yarısı verilir. Bunlar, bu Kanunda yer alan diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam ederler.

Tutuklanan, gözaltına alınan veya görevden uzaklaştırılanlardan haklarında 79 uncu maddenin birinci fıkrası ile 80 inci madde uyarınca işlem yapılanlar, görevlerine iade veya başka bir göreve atanmakla beraber kesilmiş olan aylık ve ödeneklerini alırlar ve görevden uzak kaldıkları süreler kademe ilerlemesi ve derece yükselmelerinde değerlendirilir. Ancak 80 inci maddenin (e) bendinde belirtilen mahkûmiyetleri ertelenmeyenlere, kesilmiş olan aylık ve ödenekleri ödenmez ve infaz edilen hükümlülük süreleri kademe ilerlemesi ve derece yükselmelerinde değerlendirilmez.

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle; bu fıkrada geçen "uygulanmasından" ibareleri "kesinleşmesinden" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle; ikinci fıkrada geçen "Ceza Muhakemesi Usulü Kanununun 411 inci maddesinin birinci fıkrası" ibaresi "5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 329 uncu maddesi" şeklinde; üçüncü fıkrada geçen "Türk Ceza Kanununun 285 inci" ibaresi "5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 267 nci" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Mülga üçüncü fıkra: 22/12/2005 - 5435/43 md.)

Görevden uzaklaştırma kararının kaldırılması:

Madde 79 – Soruşturma sonunda meslekten çıkarma cezası verilmesine veya kovuşturmaya geçilmesine gerek bulunmadığının anlaşılması halinde, görevden uzaklaştırma kararı, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca derhal kaldırılır.

Soruşturmaya konu olan eylemlerin göreve devama engel olmadığı hallerde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevden uzaklaştırma tedbiri veya geçici yetki her zaman kaldırılabilir.

Göreve tekrar başlatmanın zorunlu olduğu haller:

Madde 80 – Soruşturma veya yargılama sonunda :

a) Haklarında kovuşturmaya geçilmesine gerek bulunmayanlarla kovuşturmaya başlanıp da kovuşturma konusu olan fiil ayrıca meslekten çıkarılma cezası verilmesini gerektirir nitelikte görülmeyenlerin,

b) Meslekten çıkarılmadan başka bir disiplin cezası verilenlerin,

c) Haklarında beraat veya son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına karar verilenlerin,

d) Hükümden önce haklarındaki kovuşturma af ile kaldırılanların,

e) Görevleri ile ilgili olsun veya olmasın meslekten çıkarmayı gerektirmeyecek bir ceza ile mahkûm olanların,

Bu kararların kesinleşmesi üzerine, haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır ve ilgililer göreve başlatılır.

Süre:

Madde 81 – Görevden uzaklaştırma, bir disiplin soruşturması gereği olarak en çok üç ay devam edebilir. **(Ek cümle: 22/12/2005 - 5435/31 md.)** İşin niteliğinin gerektirmesi hâlinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu süre iki ay daha uzatılabilir. Bu süre sonunda, hakkında bir karar verilmediği takdirde ilgili göreve başlatılır.

Görevden uzaklaştırma, bir ceza soruşturması veya kovuşturması gereği olduğu takdirde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu iki ayı aşmayan süreler içinde ilgilinin durumunu inceleyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir. Bu karar ilgililiye tebliğ olunur. ⁽¹⁾

YEDİNCİ KISIM
Soruşturma ve Kovuşturma
BİRİNCİ BÖLÜM
Soruşturma

Soruşturma:

Madde 82 – Hakim ve savcılarının görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle, haklarında inceleme ve soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. Adalet Bakanı inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hakim veya savcı eliyle yaptırılabilir.

Soruşturma ile görevlendirilen hakim ve savcılar, adalet müfettişlerinin 101 inci maddedeki yetkilerini haizdirler.

(1) Bu fıkraya 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle; "ceza" kelimesinden sonra gelmek üzere "soruşturması veya" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Önceden izin alınmasını gerektirmeyen haller:

Madde 83 – Adalet müfettişlerinin denetim veya soruşturma sırasında öğrendikleri ve gecikmesinde sakınca bulunan konuların soruşturması için önceden izin alınması gerekmez. Ancak, durum hemen Adalet Bakanlığına bildirilir.

Soruşturmada savunma:

Madde 84 – Hakim ve savcıların savunmaları, soruşturmayı yapan görevlilerin üç günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirttiği bir tarihte alınır. Süresi içinde veya belirtilen tarihte savunmasını yapmayan bu haktan vazgeçmiş sayılır.

Tutuklama mercii:

Madde 85 – Soruşturma sırasındaki tutuklama istemleri, son soruşturma açılmasına karar vermeye yetkili merci tarafından incelenir ve karara bağlanır.

Suçta katılma:

Madde 86 – Hakim ve savcıların suçlarına iştirak edenler aynı soruşturma ve kovuşturma mercilerine tabidirler.

Soruşturmanın tamamlanması:

Madde 87 – Hakim ve savcılar hakkında tamamlanan soruşturma evrakı Bakanlık Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilir. Bu Genel Müdürlük tarafından yapılacak inceleme sonunda düzenlenecek düşünce yazısı üzerine kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığı Bakanlıkça takdir edilerek evrak ilgili mercilere tevdi olunur veya işlemden kaldırılır.

Yakalama ve sorgu usulü: (1)

Madde 88 – Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâlleri dışında suç işlediği ileri sürülen hakim ve savcılar yakalanamaz, üzerleri ve konutları aranamaz, sorguya çekilemez. Ancak, durum Adalet Bakanlığına derhal bildirilir. **(Mülga son cümle: 22/12/2005 - 5435/43 md.)**

Birinci fıkra hükümlerine aykırı hareket eden kolluk kuvvetleri amir ve memurları hakkında yetkili Cumhuriyet savcılığı tarafından genel hükümlere göre doğrudan doğruya soruşturma ve kovuşturma yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kovuşturma

Kovuşturma kararı ve ilk soruşturma:

Madde 89 – Hakim ve savcılar hakkında görevden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle kovuşturma yapılması gerekli görüldüğü takdirde evrak, Adalet Bakanlığınca ilgilinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet savcılığına; Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında görevli hakim ve savcılar hakkındaki evrak ise Ankara Cumhuriyet Savcılığına gönderilir. (1)

Cumhuriyet savcısı beş gün içinde iddianamesini düzenleyerek evrakı, son soruşturmanın açılmasına veya son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına karar verilmek üzere ağır ceza mahkemesine verir.

İddianamenin bir örneği Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince, hakkında kovuşturma yapılana tebliğ olunur. Bu tebliğ üzerine ilgili, Kanunda yazılı süre içinde delil toplanmasını ister veya kabul edilebilir istekte bulunursa bu husus göz önünde tutulur ve gerekirse soruşturma başkan tarafından derinleştirilir. (1)

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle; 88 inci maddede geçen "Ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri" ibaresi "Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâlleri"; 89 uncu maddenin birinci fıkrasında geçen "Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda" ibaresi "Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında"; ayrıca 89 uncu maddenin üçüncü fıkrasında geçen "Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu" ibaresi "Ceza Muhakemesi Kanunu" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Son soruşturma mercileri :

Madde 90 – Haklarında son soruşturma açılmasına karar verilenlerden ; birinci sınıfa ayrılmış olanlarla ağır ceza mahkemeleri heyetine dahil bulunan hakim ve Cumhuriyet savcılarının, son soruşturmaları Yargıtayın görevli ceza dairesinde görülür.

Birinci fıkrada dışındaki hakim ve savcıların son soruşturmaları, yargı çevresi içinde buldukları ağır ceza mahkemesinde yapılır.

Son soruşturma mercisinin saptanması :

Madde 91 – Bu Kanun gereğince haklarında kovuşturma yapılacak olanların, son soruşturma mercilerinin saptanmasında, son soruşturma zamanındaki son soruşturmadan önce görevden ayrılanların ise ayrılma zamanındaki sıfatları esas alınır.

Geçici yetkililer hakkında soruşturma ve kovuşturma mercilerinin saptanmasında yetkili buldukları yerdeki sıfatları esas tutulur.

İlk soruşturmada itiraz usulü :

Madde 92 – 89 uncu maddede yazılı mercilerin tutuklamaya ve salıvermeye veya son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına ilişkin kararlarına Cumhuriyet savcısı veya hakkında soruşturma yapılan tarafından genel hükümlere göre itiraz olunabilir. Bu itiraz, ilgilinin yargı çevresi içinde bulunduğu ağır ceza mahkemesi hariç olmak üzere, kararı veren mahkemeye en yakın ağır ceza mahkemesinde incelenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kişisel Suçlar

Kişisel suçlarda soruşturma ve kovuşturma :

Madde 93 – (Değişik birinci fıkrası: 2/1/2017-KHK-680/7 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/6 md.) Hâkim ve savcılarının kişisel suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapma yetkisi, ilgilinin görev yaptığı yerin bağlı olduğu bölge adliye mahkemesinin bulunduğu yerdeki il Cumhuriyet başsavcılığı ve aynı yer ağır ceza mahkemesine aittir.

Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki hakim ve savcılarının kişisel suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma Ankara Cumhuriyet Başsavcısı ve ağır ceza mahkemesine aittir.

Tazminat davaları:

Madde 93/A –(Ek : 9/2/2011 - 6110/12 md.; Mülga: 212/2014-6526/19 md.)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ortak Hükümler

Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâlleri⁽¹⁾

Madde 94 – (Değişik birinci fıkra : 12/2/1989 – KHK-360/5 md. ; Aynen Kabul : 24/1/1990 – 3611/5 md.) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yapılır. Hazırlık soruşturması yetkili Cumhuriyet savcılar tarafından bizzat yürütülür.

Bu halde durumun hemen Adalet Bakanlığına bildirilmesi zorunludur.

Davalar :

Madde 95 – Hakim ve savcılara ait davalar acele işlerden sayılır. Kanuni zaruretlerden doğan engel olmadıkça davalar üç aydan fazla devam edemez. Cumhuriyet savcılar nezdinde buldukları mahkemelerdeki bu tür davaları ve aşamalarını, varsa gecikme nedenlerini her duruşma sonunda Adalet Bakanlığına bildirirler. **(Ek cümle: 22/12/2005 - 5345/33 md.)** Bu tür davaların kanun yolu incelemesi de öncelikli olarak yapılır.

Dosyanın gönderilmesi :

Madde 96 – Hüküm veya karar kesinleştikten sonra dava dosyası disiplin yönünden yapılacak işlemin takdiri için incelenip iade edilmek üzere Adalet Bakanlığına gönderilir.

İhbar ve şikâyetler:

Madde 97 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/34 md.)

Hâkim ve savcılar hakkında;

- a) Belli bir konuyu içermeyen veya somut delile dayanmayan,
- b) Başvuru sahibinin adı, soyadı, imzası ile iş veya yerleşim yeri adresi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bulunmayan,
- c) Daha önceden şikâyet konusu yapılmış sonuçlanan hususlarda yeni delil içermeyen,
- d) Kanun yollarına başvuru sebebi olarak ileri sürülebilecek veya hâkimlerin yargı yetkisi ve takdiri kapsamında kalan hususlara ilişkin bulunan,
- e) Akıl hastalığı sebebiyle vesayet altına alınanlar ile henüz vesayet altına alınmamış olmakla birlikte bu hastalığa duçar oldukları sağlık kurulu raporu ile belirlenenlerce verilmiş olan,

İhbar ve şikâyetler işleme konulmaz. Ancak (b) bendinde yazılı şartları taşımayan ihbar ve şikâyetlerin somut delillere dayanması durumunda, konu hakkında gerekli araştırma ve inceleme yapılır.

---

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanununun 39 uncu maddesiyle; bu maddenin başlığında geçen "Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali" ibaresi "Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde"; birinci fıkrasında geçen "Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâllerinde" ibaresi "Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Birinci sınıf hakim ve savcılar hakkında uygulanacak hükümler:

Madde 98 – Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki birinci sınıf hakim ve savcılar, disiplin cezası, soruşturma ve kovuşturma bakımından Yargıtay üyeleri hakkındaki hükümlere tabidir. Ancak soruşturma yapılması Adalet Bakanının istemine bağlıdır. ⁽¹⁾

SEKİZİNCİ KISIM

Denetim

Teftiş Kurulu:

Madde 99 – Adalet Bakanlığında, Bakana bağlı bir başkan, bir başkan yardımcısı, yeteri kadar adalet müfettişinden oluşan, Teftiş Kurulu bulunur.

Adalet müfettişlerinin sınıf, derece ve görev unvanları, bu Kanuna bağlı (1) ve (2) sayılı cetvellerde gösterilmiştir.

Adalet müfettişleri:

Madde 100 – Adalet müfettişleri; hakim ve savcılarının görevlerini, kanun ve diğer mevzuata (Hakimler için idari nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve adalet daireleri ile idari yargı dairelerini denetleme; (...) ⁽²⁾ hakim ve savcılarının ve adalet daireleri personelinin görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemlerini yaparlar ⁽³⁾

İdari yargıdan atanan adalet müfettişleri sadece bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinin denetimi ile idari yargı hakim ve savcılarının hakkındaki soruşturmalarda görevlendirilirler.

Yetkiler:

Madde 101 – Adalet müfettişleri lüzum gördükleri kimseleri yeminle dinler gerektiğinde istinabe yoluna başvurabilir ve soruşturmanın zorunlu kıldığı hallerde arama yaparlar. Sübut delillerini, gereken bilgileri bütün daire ve kuruluşlardan doğrudan doğruya toplarlar. Adalet müfettişlerince yapılacak denetim, inceleme ve soruşturmalarda ilgili kuruluş ve kişiler istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek zorundadırlar.

DOKUZUNCU KISIM

Mali ve Sosyal Haklar ve Yardımlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Mali Haklar

Mali haklar :

Madde 102 – (Değişik: 29/6/2006-5536/1 md.)

Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilenlerin; aylık ve yargı ödeneği toplamından oluşan malî hakları bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Bu Kanunda geçen;

a) Kıstas aylık: En yüksek Devlet memuruna malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının brüt tutarını,

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle; bu maddede geçen "Adalet Bakanlığı merkez kuruluşundaki" ibaresi "Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkrada yer alan "...birinci sınıf hakim ve Savcılar dışındaki..." ibaresi, 25/6/1992 tarih ve 3825 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılmış olup, metinden çıkarılmıştır.

(3) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 136 ncı maddesiyle, bu fıkrada yer alan " , tüzük, yönetmelik ve genelgelere" ibaresi "ve diğer mevzuata" şeklinde değiştirilmiştir.

b) Yargı ödeneği: Görevin niteliği ve gereği olarak brüt aylığın 106 ncı maddede gösterilen oranda hesaplanan tutarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Aylık Tablosu ve Aylıklar⁽¹⁾

Aylık tablosu:⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 103 – (Değişik: 29/6/2006-5536/2 md.)

Kıstas aylığı oluşturan her bir ödeme unsurunun;

a) (...) ⁽²⁾ Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısına % 100'ü,

b) (...) ⁽²⁾ Yargıtay ve Danıştay Birinci Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları ile Adalet Bakanlığı Müsteşarına % 86'sı,

c) Yargıtay ve Danıştay Üyelerine % 83'ü,

ç) Birinci sınıf hâkim ve savcılara % 79'u,

d) Birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılara % 65'i,

e) Birinci derecede bulunan diğer hâkim ve savcılara % 55'i,

f) İkinci derecede bulunan hâkim ve savcılara % 53'ü,

g) Üçüncü derecede bulunan hâkim ve savcılara % 51'i,

ğ) Dördüncü derecede bulunan hâkim ve savcılara % 49'u,

h) Beşinci derecede bulunan hâkim ve savcılara % 47'si,

ı) Altıncı derecede bulunan hâkim ve savcılara % 45'i,

i) Yedinci derecede bulunan hâkim ve savcılara % 43'ü,

j) Sekizinci derecede bulunan hâkim ve savcılara % 41'i,

oranında aylık ödeme yapılır. Bu madde kapsamındaki ödeme unsurları arasında yer alan ikramiyenin hesabında, kıstas aylık içindeki ikramiyenin bir malî yıldaki toplam tutarının onikide biri dikkate alınır.

Birinci sınıf hâkim ve savcılar almakta oldukları aylık oranlarına, ödemeye esas olacak olan oran birinci fıkranın (c) bendindeki oranı geçmemek üzere, Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilebilme yeterliliklerini kaybetmedikleri sürece her üç yılda bir iki puan ilave edilir.

Sınıfları ve dereceleri yükselen hâkim ve savcılar, yeni sınıf ve derecelerine ilişkin aylığa, söz konusu yükselmelerinin geçerlilik tarihlerini takip eden ayın onbeşinden itibaren hak kazanırlar.

Kıstas aylığı oluşturan ödeme unsurlarından vergi ve diğer kesintilere tâbi olmayanlar, bu maddeye göre yapılacak ödemelerde de aynı şekilde vergi ve diğer kesintilere tâbi olmaz.

Katsayı:

Madde 104 – (Mülga: 29/6/2006-5536/7 md.)

Brüt aylık tutarı:

Madde 105 – (Mülga: 29/6/2006-5536/7 md.)

(1) 29/6/2006 tarihli ve 5536 sayılı Kanununun 2 nci maddesiyle, 103 üncü maddenin başlığı "Gösterge tablosu:", Dokuzuncu Kısımın İkinci Bölüm başlığı "Gösterge Tablosu, Katsayı, Aylıklar" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Kanununun 75 inci maddesiyle, bu maddede yeralan "Anayasa Mahkemesi Başkanı,", "Anayasa Mahkemesi Başkanvekili, Anayasa Mahkemesi Üyeleri," ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

Yargı ödeneği ve ek ödeme.⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

Madde 106 – (Değişik: 29/6/2006-5536/3 md.)

103 üncü maddede unvanları belirtilenlere aynı maddeye göre ödenmekte olan brüt aylıklarının % 10'u oranında yargı ödeneği verilir.

Sağlık kurulu raporu üzerine verilen hastalık izinleri ile kanser, verem, akıl hastalığı, şeker hastalığı, açık kalp ameliyatı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananların kullandıkları hastalık izinleri ve hastalıkları sebebiyle yataklı tedavi kurumlarında yatarak gördükleri tedavi süreleri hariç olmak üzere, bir takvim yılı içinde kullanılan hastalık izin süreleri toplamının onbeş günü aşması halinde, aşan günlere isabet eden yargı ödeneği % 50 eksik ödenir.

Hâkim ve savcı adaylarına kıstas ayılığın % 25'i oranında ek ödemede bulunulur.

Adalet Müfettişlerine, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Müfettişlerine ve Bakanlık İç Denetçilerine 103 üncü maddeye göre ödenmekte olan brüt aylık tutarlarının % 5'i oranında ek ödemede bulunulur. ⁽³⁾

Bu maddeye ve 103 üncü maddeye göre ödeme yapılanlara; yabancı dil tazminatı hariç, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılan ödemeler ile temsil, makam ve yüksek hâkimlik tazminatları ödenmez ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödeme yapılmaz. **(Ek cümle: 24/7/2008-5793/5md.)** Ancak, hakim ve savcı adaylarına 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinde öngörülen taban ayılığının ödenmesine devam olunur. ⁽²⁾⁽³⁾

(Ek fıkra: 2/12/2014-6572/29 md.) Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Yargıtay ve Danıştay üyeleri, birinci sınıf hâkim ve savcılar, birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar ve diğer hâkim ve savcılara (15.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ek tazminat ödenir. Bu Kanuna tabi olan hâkim ve savcılardan Anayasa Mahkemesinde görev yapanlara ödenen aylık ek ödenek ve Uyuşmazlık Mahkemesinde görev yapanlara ödenen ödenek ile bu fıkra da belirlenen ek tazminattan yalnızca biri ve yüksek olanı ödenir.

Bu maddeye göre yapılacak ödemeler hakkında aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaz. ⁽³⁾

Yargı ödeneği, her ne şekilde olursa olsun başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Ders ve konferans ücretleri:

Madde 107 – Hakim ve savcılardan mesleki eğitim ve öğretim kurumlarıyla kurslarda kendilerine görev verilenlere, ders ve konferans saati başına ödenecek ücret, her yıl bütçe kanunlarında gösterilir.

Aylık ve ödeneğin ödeme zamanı:

Madde 108 – Aylık ve ödenekler her ayın başında peşin olarak ödenir.

Emekliye ayrılma ve ölüm hallerinde o aya ait peşin ödenen aylık ve ödenekler geri alınmaz.

Adaylıktan ve açıktan atanmada aylık ve ödeneğe hak kazanma :

Madde 109 – Hakimlik ve savcılık mesleğine hakim adaylığından veya dışardan atananlar, göreve başladıkları günden itibaren aylık ve ödeneğe hak kazanırlar.

Bu suretle göreve başlamada, ilk aylık ve ödenek gün hesabıyla ay sonunda ödenir.

(1) Bu madde başlığı "Ödenek : " iken, 29/6/2006 tarihli ve 5536 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Anayasa Mahkemesi'nin 20/11/2008 tarihli ve E.: 2007/104, K.: 2008/164 sayılı Kararı ile; bu maddenin beşinci fıkrasında yer alan "...375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılan ödemeler..." bölümü yabancı dil tazminatı yönünden iptal edilmiştir.

(3) 2/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle, bu maddenin dördüncü fıkrasına "Adalet Müfettişlerine," ibaresinden sonra gelmek üzere "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Müfettişlerine ve Bakanlık İç Denetçilerine" ibaresi, beşinci fıkrasına "ödeme yapılanlara;" ibaresinden sonra gelmek üzere "yabancı dil tazminatı hariç," ibaresi ve mevcut altıncı fıkrada yer alan "vergiye" ibaresi "vergi ve kesintiye" şeklinde değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Sosyal Haklar ve Yardımlar

Lojmandan yararlanma:

Madde 110 – Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilenlerin, lüzum ve zaruret görülen yerlerde lojman ihtiyaçları Adalet Bakanlığınca tespit edilerek, Cumhurbaşkanınca onanacak programlar gereğince ilgililerin tabi oldukları kuruluşların bütçelerine her yıl konulacak ödenekten karşılanır. ⁽¹⁾

Lojmanların tahsis ve idaresi ile alınacak kira miktarı yönetmelikle düzenlenir.

Diğer sosyal yardımlar :

Madde 111 – Devlet memurlarına tanınan sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılanlar hakkında da uygulanır.

Mesleki Kıyafet, Kitap ve Bilgisayar Yardımı:⁽²⁾

Madde 112 – Hâkim ve savcılarının resmi kıyafetlerinin şekli, bunların giyilme zaman ve yerleri ile yenilenme süreleri, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Bu kıyafetler Adalet Bakanlığınca sağlanır.

Meslek mensuplarına, Adalet Bakanlığınca yayınlanan veya satın alınan mesleki kitap ve dergiler gönderilir.

(Ek fıkra: 29/6/2006-5536/4 md.) Hâkim ve savcılara görevlerinde kullanmak üzere zati demirbaş olarak bir adet bilgisayar verilebilir. Bilgisayarların hâkim ve savcılara verilmesi ve devrine ilişkin usul ve esaslar, Sayıştayın ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Adalet Bakanlığınca belirlenir.

Silah edinme:

Madde 112 /A- (Ek: 2/12/2014-6572/30 md.; Değişik: 15/8/2017-KHK-694/50 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/47 md.)

Hâkim ve savcılar, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu tarafından satışı yapılan, yerli veya ithal tabanca ve mermileri bedeli mukabilinde zati silah olarak satın alabilirler.

Adalet Bakanlığı, hâkim ve savcılara satışı yapılmak üzere, herhangi bir kurum ve kuruluşun izin ve onayı aranmaksızın, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu aracılığıyla toplu olarak yerli veya ithal tabanca ve mermileri tedarik edebilir.

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen silahların Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu aracılığı ile ithali, ithal ile ilgili sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler ile bu maddeden faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmelerle silahların hâkim ve savcılara teslimi, alım ve satımı dahil diğer ilgili muameleler, her aşamada her türlü fon, vergi, resim, harç ve resmi kuruluşlara ait ardiye ücretinden muafır. İlgililer bu muafiyetten bir adet yerli ve bir adet ithal olmak üzere en çok iki tabancanın temini amacıyla yararlanabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esaslar Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Mesleki kimlik kartı:

Madde 112 /B- (Ek: 2/12/2014-6572/31 md.)

Hâkim ve savcılar ile yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, tüm resmi ve özel kurum ve kuruluşların iş ve işlemlerinde resmi kimlik hükmündedir.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 136 ncı maddesiyle, bu fıkroda yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Mesleki kıyafet ve kitap yardımı : " iken, 29/6/2006 tarihli ve 5536 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

ONUNCU KISIM

Adalet Komisyonlarının Kuruluş ve Görevleri

Kuruluş:⁽¹⁾

Madde 113 – a) Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları: Ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; başkanı ve bir asıl, bir yedek üyesi Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek hakimler ile o yer Cumhuriyet savcısından oluşur.

(Değişik : 12/2/1989 – KHK-360/6 md.; Aynen Kabul 24/1/1990 – 3611/6 md.) Başkanın yokluğunda komisyona asıl üye başkanlık eder. Asıl üyenin komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye, Cumhuriyet başsavcısının yokluğunda ise kendisine vekalet eden Cumhuriyet savcısı komisyona katılır.

b) İdari yargı adalet komisyonları: Bölge idare mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; bölge idare mahkemesi başkanının başkanlığında, iki asıl ve bir yedek üyesi Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek idari yargı hakimlerinden oluşur.

Başkanın yokluğunda komisyona kıdemli asıl üye başkanlık eder. Üyelerden birinin komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye komisyona katılır.

(Ek ikinci fıkra: 22/12/2005 - 5435/35 md.) (a) ve (b) bentlerinin ikinci paragraflarında belirtilen üyelerin de yokluğu hâlinde, birinci sınıfa ayrılma incelemesine tâbi tutulup da ayrılmayanlar hariç, en kıdemli hâkimden başlayarak komisyon oluşturulur. Bu durumda kıdemli olan, komisyona başkanlık eder.

Adalet komisyonlarında, bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar memurdan oluşan birer büro bulunur.

Görevleri:

Madde 114 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/36 md.)

Adalet komisyonlarının görevleri şunlardır:

a) Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adli ve idarî yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin;

1) İlk defa Devlet memurluğuna atanacaklardan merkezî sınavda başarılı olanların ilgili yönetmelik hükümlerine göre düzenlenecek sözlü ve gerektiğinde uygulamalı sınavlarını yapmak, hukuk fakültesi ve adalet meslek yüksek okulu mezunlarına öncelik tanımak kaydıyla başarılı olanların atamalarını teklif etmek.

2) Aslı Devlet memurluğuna atanmaları, sicil ve disiplin işlemleri, görevden uzaklaştırılmaları, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlemlerini bu Kanun ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili mevzuat hükümlerine göre yerine getirmek.

3) Naklen veya hizmet gereği atamasını, ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet savcısının görüşünü alarak, yetki alanı içerisinde yapmak.

4) Geçici olarak görevlendirmesini, yetki alanı içerisinde altı ayı geçmemek üzere yapmak.

b) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

İlk defa Devlet memurluğuna atanması teklif edilen personelin atamaları Bakanlık onayı ile tamamlanır. Bu personelin atanması, eğitilmesi ile ilgili usûl ve esaslar yönetmelikte gösterilir.

Bu madde kapsamındaki personeli, ilgili adalet komisyonunun muvafakati, teklifi veya hizmetin gereği olarak başka bir adalet komisyonunun yetki alanına naklen atama veya geçici olarak görevlendirme yetkisi Adalet Bakanlığına aittir.

(1) Bu maddede geçen “adli yargı adalet komisyonları” ibareleri, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Kanunun 49 uncu maddesiyle “Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları” olarak 1/4/2005 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Zorunlu hâllerde görevlendirme ⁽¹⁾

Madde 115 – (Değişik: 22/12/2005 - 5435/37 md.)

Herhangi bir nedenle görevine gelemeyen hâkimin yerine, bu hâkim görevine başlayıncaya veya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yetkilendirme yapılıncaya kadar, o yerdeki hâkimler arasından, adalet komisyonu başkanınca; adli yargı çevresinde herhangi bir nedenle görevine gelemeyen Cumhuriyet savcısının yerine bu Cumhuriyet savcısı görevine başlayıncaya veya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yetkilendirme yapılıncaya kadar, yargı çevresindeki Cumhuriyet savcıları arasından, ağır ceza Cumhuriyet başsavcısı tarafından görevlendirilir.

Soruşturma ve kovuşturma usulü:

Madde 116 – Bu kısımda yazılı memurların görevlerinden doğan suçlarından dolayı buldukları yer Cumhuriyet savcılığınca doğrudan doğruya genel hükümler dairesinde soruşturma ve kovuşturma yapılır.

Kıyafet :

Madde 117 – Zabıt katipleri ile mübaşirlerin görev sırasında giyecekleri resmi kıyafetlerin şekli, bunların giyilme zamanı ve yerleri ile yenilenme süreleri Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir. Kıyafetler Bakanlıkça sağlanır.

ONBİRİNCİ KISIM Çeşitli Hükümler

İlke kararları:

Madde 118 – Bu Kanun uyarınca Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca alınan ve Resmi Gazete’de yayımlanan ilke kararları, mesleğin özellikleri ve teşkilatın ihtiyaçları göz önünde bulundurularak her yılın Ocak ayında Kurulca yeniden incelenir ve gerekli görülen değişiklikler yapılarak Resmi Gazete’de yayımlanır.

Meslek içi eğitim:

Madde 119 – (Değişik: 8/8/2011-KHK-650/22 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 27/6/2013-6494/22 md.; Değişik:15/2/2014-6524/3 md.)

Hâkim ve savcılarının hak ve ödevi olan meslek içi eğitimleri Türkiye Adalet Akademisince yaptırılır. Bu eğitimin usul ve esasları, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Türkiye Adalet Akademisince hazırlanan yönetmelikte belirlenir.

Uygulanacak hükümler :

Madde 120 – 2461 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yönetmelik :

Madde 121 – Bu Kanunda yapılması öngörülen yönetmelikler en geç altı ay içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Kaldırılan hükümler :

Madde 122 – a) 2556 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ile ek ve değişiklikleri,

b) 3 Nisan 1340 tarih ve 461 sayılı Hükkam ve Mensubini Adliyenin Resmi Kisveleri Hakkında Kanun.

Yürürlükten kaldırılmıştır.

(1) Bu madde başlığı " Geçici görevlendirme : " iken; 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Devlet Memurları Kanununun ek geçici 7 ve 8 inci maddeleri, bu Kanun kapsamına girenler hakkında uygulanmaz.

Ek Madde 1 – (Ek: 27/6/1989 – KHK – 375/21 md.; Mülga: 10/9/1993 – KHK-524/13 md; Yeniden düzenleme: 15/1/2003-4790/4 md.)

Hâkim ve savcı adaylığına atanacaklar ile hâkimlik ve savcılık mesleğine kabul edilecekler ve hâkim ve savcı sınıfı dışında kalan adli ve idarî yargıda çalıştırılacak tüm personel hakkında 26.10.1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre arşiv araştırması yapılır.

Geçici Madde 1 – (İptal: Ana.Mah.’nin 14/12/1995 tarih ve E.1995/19, K.1995/64 sayılı kararı ile.)

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte lisansüstü (Master) veya doktora öğrenimlerine başlamış olan hakim ve savcılar hakkında, bu Kanunun 31 inci maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz.

Geçici Madde 3 – (İptal: Ana.Mah.’nin 14/12/1995 tarih ve E.1995/19, K.1995/64 sayılı kararı ile.)

Geçici Madde 4 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süre ile Bakanlık tetkik hakimliği ve adalet müfettişliği görevlerine, idari yargı hakim ve savcılar arasında yapılacak atamalarda, Kanunun 37 nci maddesinin (a) ve (b.1) bentlerindeki beş yıllık hizmet şartı aranmaz.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargı hakim ve savcılar arasında Bakanlık tetkik hakimliği ve adalet müfettişliği görevlerine atanmış olanlar hakkında da yukardaki fıkra hükmü uygulanır.

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yabancıyla evli bulunan hakim, savcı veya hakim adayları hakkında 8 inci maddenin (e) bendi hükmü ile 53 üncü maddenin © bendinin buna ilişkin hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 6 – Bu Kanunla adli ve idari yargı hakim ve savcılığının sınıf, derece ve görev ünvanları belirleyen (1) ve (2) sayılı cetveller gereğince hakim ve savcılarının ve diğer görevlilerin yeniden atanmaları gerekmez. Bunlar mevcut görevlerine devam ederler.

Geçici Madde 7 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iki yıldan az adaylık yapanların geri kalan süreleri mesleklerinde geçecek yükselme süresine ilave edilir.

Geçici Madde 8 – (Ek: 9/3/1995-4087/5 md.; İptal: Ana.Mah.’nin 14/12/1995 tarih ve E.1995/19, K.1995/64 sayılı kararı ile.)

Geçici Madde 9 – (Ek: 9/3/1995-4087/5 md.)

Halen görevde bulunan hakim ve savcılar hakkında da 32 nci maddenin değişik birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Bu durumda olanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olan hakim ve savcılar ile meslekte fiilen on yılını dolduran ve birinci sınıf incelemesine tabi tutulacak hakim ve savcılarının bu tarihten geçerli olmak üzere birinci sınıfa ayrılma tarihleri de 32 nci maddenin birinci ve ikinci fıkrası hükmüne göre düzeltilir.

Geçici Madde 10 – (Ek:9/3/1995 – 4087/5 md.)

Kendi Kanunlarında değişiklik yapıncaya kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mesleğe girmiş ve halen görevde bulunan askeri hakimler, 357 sayılı Askeri Hakimler Kanununun 15 inci maddesinde belirtilen diğer koşulları taşımak kaydıyla askeri hakimlik mesleğinde 10 hizmet yılını doldurdıkları ve binbaşı rütbesine nasbedildikleri tarihte birinci sınıf askeri hakimliğe geçirilirler. Daha önceki tarihler itibariyle bu şartları taşıyanların birinci sınıfa ayrılma işlemleri;birinci sınıfa ayrılmayı hak ettikleri tarihe göre düzeltilir.

(İkinci fıkra İptal: Ana.Mah.’nin 14/12/1995 tarih ve E.1995/19, K.1995/64 sayılı kararı ile.)

Geçici Madde 11 – (Ek:9/3/1995 – 4087/5 md.)

Geçici 8,9 ve 10 uncu maddelere göre birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilenler ile birinci sınıfa ayrılma tarihleri düzeltilenler, geçmişe yönelik olarak mali hak isteminde bulunamazlar.

Geçici Madde 12- (Ek: 28/5/2003-4863/2 md.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce atama işlemleri başlamış olup da işlemleri henüz tamamlanmamış olanlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 13- (Ek: 22/12/2005 - 5435/40 md.)

Bu Kanunla değiştirilen 2802 sayılı Kanunun 13, 15 ve 32 nci maddelerindeki düzenlemeler, hâlen görevde bulunan ve henüz birinci sınıf olmamış hâkim ve savcılar hakkında da uygulanır. Ancak bu uygulama yapılırken, 15 inci maddenin ikinci fıkrasından yararlanacak olanlar yönünden, Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkının yitirilmemiş olması, birinci sınıfa ayrılma tarihlerinin geriye çekilebilmesi için ise ilgili hakim ve savcılarının ilk incelemede birinci sınıfa ayrılmış olmaları gerekir.

Bu durumda olanlardan, birinci fıkrada sayılan maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olan hâkim ve savcılar ile meslekte fiilen on yılını dolduran ve birinci sınıfa ayrılma incelemesine tâbi tutulacak hâkim ve savcılarının bu tarihten geçerli olmak üzere birinci sınıfa ayrılma ve birinci sınıf olma tarihleri de 15 ve 32 nci maddelere göre düzeltilir.

Bu uygulamalar, geçmişe yönelik mali hak doğurmaz.

Geçici Madde 14- (Ek: 22/12/2005 - 5435/40 md.)

Bu Kanunla değiştirilen adli ve idarî yargı hâkim ve savcılığının sınıf, derece ve görev unvanlarını belirleyen (1) ve (2) sayılı cetveller gereğince hâkim ve savcılarının yeniden atanmaları gerekmez. Bunlar mevcut görevlerine devam ederler.

Geçici Madde 15- (Ek: 22/12/2005 - 5435/40 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süre ile adalet müfettişliğine yapılacak atamalarda, 37 nci maddedeki sekiz yıllık hizmet süresi beş yıl olarak uygulanır.

Geçici Madde 16- (Ek: 29/6/2006 - 5436/5 md.; Değişik: 17/4/2008-5754/80 md.)

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı veya iştirakçi olup 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan 103 üncü maddede unvanları belirtilenlerin emeklilik kesenek ve karşılıkları ile emekli aylıkları ve ikramiyelerinin hesaplanmasında 29/6/2006 tarihli ve 5536 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki bu hususlara dair hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 17- (Ek: 29/6/2006 - 5436/5 md.)

103 üncü maddenin ikinci fıkrasında Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilebilme yeterliliklerini kaybetmedikleri sürece birinci sınıf hâkim ve savcılar için her üç yılda bir verilmesi öngörülen ilave puanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte birinci sınıf olan ve hâlen meslekte bulunanların birinci sınıf olma tarihlerinden itibaren üç yıllık hizmet dilimlerine göre kendiliğinden eklenir. Ancak bu uygulamanın yapılabilmesi için ilgililerin inceleme tarihi itibarıyla Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemeleri gerekir. 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 24/12/2005 tarihinden önce birinci sınıf olan ve halen görevde bulunan hâkim ve savcılar birinci sınıfa ayrılma ve birinci sınıf olma tarihleri de bu Kanunun 5435 sayılı Kanunla değişik 13, 15 ve 32 nci maddelerine göre düzeltilir. Birinci sınıfa ayrılma ve birinci sınıf olma tarihlerinin düzeltilmesi için ilgili hâkim ve savcılar hakkında yapılan ilk incelemede birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmuş olmaları gerekir.

Bu uygulamalar, geçmişe yönelik mali hak doğurmaz.

Geçici Madde 18- (Ek: 29/6/2006 - 5436/5 md.)

Yeni bir düzenleme yapılmaya kadar; ekli (I) sayılı ek gösterge cetveli, 103 üncü maddeye göre aylık alanlar için 6245 sayılı Harcırah Kanunu yönünden uygulanmaya devam olunur.

Geçici Madde 19- (Ek: 2/12/2014-6572/32 md.)

Adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile idari yargı hâkim ve savcıları hakkında 14/2/2005 tarihinden 1/9/2013 tarihine kadar işlenmiş fiillerden dolayı verilmiş olan uyarma ve aylıktan kesme cezaları bütün sonuçları ile affedilmiştir.

Af kapsamına giren disiplin cezalarının verilmesini gerektiren fiillerden dolayı ilgililer hakkında disiplin inceleme, soruşturma ve kovuşturması yapılmaz; devam etmekte olan disiplin inceleme, soruşturma ve kovuşturmaları işlemde kaldırılr; kesinleşmiş olan disiplin cezaları uygulanmaz.

14/2/2005 tarihinden 1/9/2013 tarihine kadar işlenmiş fiillerden dolayı Kanunun 65 inci maddesi, 66 ncı maddesi, 67 nci maddesi ve (e) ve (f) bentleri hariç 68 inci maddesi uyarınca verilip kesinleşmiş bulunan disiplin cezaları ile Kanunun 69 uncu maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi ve üçüncü fıkrası uyarınca verilmiş cezalar, hakkında ceza tertip olunanın, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde başvurusu üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulunca incelenir.

Yapılan inceleme sonunda Genel Kurul, başvurunun reddine karar verebileceği gibi önceki kararın kaldırılmasına veya eyleme uyan alt bir disiplin cezasına karar verebilir. Genel Kurul tarafından verilen bu kararlara karşı Başkan veya hakkında ceza tertip olunan, tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde, Genel Kuruldan yeniden inceleme talebinde bulunabilir. Yeniden inceleme talebi üzerine verilen kararlar kesindir.

Disiplin cezaları affedilenlerin sicil dosyalarındaki bu disiplin cezalarına dair kayıtlar, ilgililerin müracaatı aranmaksızın hükümsüz kalır ve dosyalarından çıkarılır.

Disiplin cezalarının affı, ilgililere geçmiş süreler için özlük hakları ve parasal yönden herhangi bir talep hakkı vermez.

Geçici Madde 20- (Ek: 2/1/2017-KHK-680/8 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/7 md.)

Bu maddeyi ihdas eden Kanun Hükmünde Kararnameyle 9/A maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklik, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan ve sonucu açıklanmayan yazılı sınava katılanlar bakımından da uygulanır.

Geçici Madde 21- (Ek: 15/8/2017-KHK-694/51 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/48 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle adalet müfettişliğine yapılacak atamalarda, 37 nci maddede öngörülen beş yıllık hizmet süresi üç yıl olarak uygulanır.

Ek Geçici Madde 1 – (Ek: 13/7/1993-KHK-486/13 md.)

Kendi kanunlarında gerekli değişiklik yapılmıncaya kadar aylık, ödenek, mali, sosyal ve diğer özlük hakları bakımından;

- a) Sayıştay Başkanı, Daire Başkanları, üyeleri sırasıyla Yargıtay birinci başkanı, daire başkanları ve üyeleri,
  - b) Yukardakiler dışında kalan Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay savcı ve savcı yardımcılarını, kıdem, sınıf ve derecesindeki birinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış, ikinci sınıf ve üçüncü sınıf hakim ve savcılar,
- hakkındaki hükümlere tabidir. Ek göstergelere ilişkin olarak birinci sınıfa ayrılmış hakim ve savcılar için aranan “Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş olmak” şartı Sayıştay meslek mensupları ile sayıştay savcı ve savcı yardımcılarını için “birinci sınıfa ayrılma niteliklerini kaybetmemiş olmak” şeklinde uygulanır.

Denetçi yardımcılarını, hakim ve savcı adayları gibi aylık ve ek ödeme alırlar.

Devlet Memurları Kanununun Ek Geçici 7 ve 8 inci maddeleri ve 420 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesi ile kısmen değiştirilen 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen III sayılı Ek gösterge Cetveli Sayıştay meslek mensupları, Sayıştay savcısı ve savcı yardımcılarını hakkında uygulanmaz.

Ek Geçici Madde 2 – (Ek:13/7/1993-KHK-486/13 md.) ⁽²⁾

Kendi kanunlarında gerekli değişiklik yapılmıncaya kadar, aylık, ek gösterge, ödenek, mali, sosyal ve diğer özlük hakları bakımından;⁽¹⁾

a) Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanları ve Başsavcılarını, Askeri Yargıtay İkinci Başkanı ile bu yüksek yargı organlarının daire başkanları ve üyeleri; sırasıyla Yargıtay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Birinci Başkanvekili, Daire Başkanları ile üyeleri,

b) **(Değişik: 29/6/2006-5536/6 md.)** Birinci sınıfa geçirildikten sonra, bu sınıfta bir yılını tamamlamış ve askerî yüksek yargı organı üyeliklerine seçilme niteliklerini kaybetmemiş olan askerî hâkim ve savcılar; 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu hükümleri uyarınca birinci sınıf hâkim ve savcılar,

c) **(Değişik: 29/6/2006-5536/6 md.)** Birinci sınıfa geçirilmiş ve askerî yüksek yargı organı üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş olan askerî hâkim ve savcılar; birinci sınıfa ayrılmış ve Yargıtay-Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş diğer hâkim ve savcılar,

(1) 29/6/2006 tarihli ve 5536 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan “kadar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “aylık,” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunun 46 ncı maddesiyle; bu maddenin (b) bendindeki “üç yılını” ibaresi “bir yılını”, (c) bendindeki “kazanmış” ibaresi “kaybetmemiş” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin (d) bendine “derecedeki” ibaresinden sonra gelmek üzere “(9 uncu derecede bulunan askerî hakim ve savcılar, 103 üncü maddedeki aylık ödeme oranını % 39 olarak uygulanmak ve yargı ödeneği de bu oran üzerinden hesaplanacak brüt aylıkları esas alınarak verilmek üzere 8 inci derecedeki)” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

d) Yukardakilerin dışında kalan askeri hakim ve savcılar;aldıkları aylık derecesine eşit bulunan sınıf ve derecedeki (9 uncu derecede bulunan askeri hakim ve savcılar, 103 üncü maddedeki aylık ödeme oranı % 39 olarak uygulanmak ve yargı ödeneği de bu oran üzerinden hesaplanacak brüt aylıkları esas alınarak verilmek üzere 8 inci derecedeki) diğer hakim ve savcılar,

e) Askeri adalet müfettişleri;adalet müfettişleri,

f) Askeri hakim adayları;hakim ve savcı adayları,
hakkındaki hükümlere tabidirler.

Yürürlük:

Madde 123 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 124 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) SAYILI CETVEL⁽¹⁾
(Değişik:22/12/2005 - 5435/41 md.)

Sınıf	Derece	Unvan
Üçüncü Sınıf	8	Hâkimlik Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı
Üçüncü Sınıf	7	Hâkimlik Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı
Üçüncü Sınıf	6	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Adalet Müfettişliği Bakanlık Tetkik Hâkimliği
İkinci Sınıf	5	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Adalet Müfettişliği Bakanlık Tetkik Hâkimliği
İkinci Sınıf	4	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Adalet Müfettişliği Bakanlık Tetkik Hâkimliği Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı
İkinci Sınıf	3	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Adalet Müfettişliği Bakanlık Tetkik Hâkimliği Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı
İkinci Sınıf	2	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Adalet Müfettişliği Bakanlık Tetkik Hâkimliği Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı Genel Müdürlük Daire Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu cetvelde yer alan "Araştırma-Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı" ibareleri "Strateji Geliştirme Başkanlığı", "Araştırma-Planlama ve Koordinasyon Kurulu Üyeliği" ibareleri "Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İkinci Sınıf	1	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Adalet Müfettişliği Bakanlık Tetkik Hâkimliği Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı Genel Müdürlük Daire Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı
Birinci sınıfa ayrılmış	1	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Savcılığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Müstakil Daire Başkanlığı Adalet Başmüfettişliği Genel Müdür Yardımcılığı Genel Müdürlük Daire Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı Adalet Müfettişliği Bakanlık Tetkik Hâkimliği Bölge Adliye Mahkemesi Daire Başkanlığı Bölge Adliye Mahkemesi Üyeliği Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı Cumhuriyet Başsavcivekilliği
Birinci Sınıf	1	Adalet Bakanlığı Müsteşarlığı Bakanlık Yüksek Müşavirliği Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Adalet Bakanlığı Genel Müdürlüğü Strateji Geliştirme Başkanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılığı Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Başsavcılığı Cumhuriyet Başsavcivekilliği Cumhuriyet Savcılığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Müstakil Daire Başkanlığı Adalet Başmüfettişliği Genel Müdür Yardımcılığı Genel Müdürlük Daire Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlığı Bölge Adliye Mahkemesi Daire Başkanlığı Bölge Adliye Mahkemesi Üyeliği Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı

<u>Sınıf</u>	<u>Derece</u>	<u>Unvan</u>
Üçüncü Sınıf	8	Hâkimlik
Üçüncü Sınıf	7	Hâkimlik
Üçüncü Sınıf	6	Hâkimlik
İkinci Sınıf	5	Danıştay Tetkik Hâkimliği
		Adalet Müfettişliği
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		Hâkimlik
		Danıştay Tetkik Hâkimliği
İkinci Sınıf	4	Danıştay Savcılığı
		Adalet Müfettişliği
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		Hâkimlik
		Danıştay Tetkik Hâkimliği
İkinci Sınıf	3	Danıştay Savcılığı
		Mahkeme Başkanlığı
		Adalet Müfettişliği
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		Hâkimlik
İkinci Sınıf	2	Danıştay Tetkik Hâkimliği
		Danıştay Savcılığı
		Mahkeme Başkanlığı
		Adalet Müfettişliği
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
İkinci Sınıf	1	Genel Müdürlük Daire Başkanlığı
		Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı
		Hâkimlik
		Danıştay Tetkik Hâkimliği
		Danıştay Savcılığı
Birinci sınıfa ayrılmış	1	Mahkeme Başkanlığı
		Adalet Müfettişliği
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		Genel Müdürlük Daire Başkanlığı
		Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı
Birinci sınıfa ayrılmış	1	Hâkimlik
		Danıştay Tetkik Hâkimliği
		Danıştay Savcılığı
		Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığı
		Mahkeme Başkanlığı
		Müstakil Daire Başkanlığı
		Adalet Başmüfettişliği
		Genel Müdür Yardımcılığı
		Genel Müdürlük Daire Başkanlığı
		Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı
Adalet Müfettişliği		
Bakanlık Tetkik Hâkimliği		

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu cetvelde yer alan "Araştırma-Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı" ibareleri "Strateji Geliştirme Başkanlığı", "Araştırma-Planlama ve Koordinasyon Kurulu Üyeliği" ibareleri "Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Birinci Sınıf	1	Adalet Bakanlığı Müsteşarlığı Bakanlık Yüksek Müşavirliği Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Adalet Bakanlığı Genel Müdürlüğü Strateji Geliştirme Başkanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılığı Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığı Mahkeme Başkanlığı Danıştay Savcılığı Müstakil Daire Başkanlığı Adalet Başmüfettişliği Genel Müdür Yardımcılığı Genel Müdürlük Daire Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığı Adalet Müfettişliği Bakanlık Tetkik Hâkimliği
---------------	---	--

I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ ⁽¹⁾

(Değişik: 22/12/2005 - 5435/42 md.)

<u>UNVAN</u>	<u>DERECE</u>	<u>EK GÖSTERGE</u>
a) (...) ⁽¹⁾ Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, (...) ⁽¹⁾ Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısı	1	8.000
b) (...) ⁽¹⁾ Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili, birinci sınıf hâkim ve savcılıkta üç yılını doldurup Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlar, Adalet Bakanlığı Müsteşarı	1	7.600
c) Birinci sınıfa ayrılmış, bu sınıfa ayrıldığı tarihten itibaren de meslekte üç yılını doldurmuş, Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kazanmış birinci sınıf hâkim ve savcılar	1	6.400 ⁽²⁾
d) Bu Kanuna göre birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olup da birinci derece aylığını almış olan hâkim ve savcılar	1	4.800
e) Diğer hâkim ve savcılar	1 2 3 4 5 6 7 8	4.000 3.600 3.000 2.300 2.200 1.600 1.500 1.300

(1) 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Kanunun 75 inci maddesiyle, bu cetvelde yer alan "Anayasa Mahkemesi Başkanı," "Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ile", "Anayasa Mahkemesi üyeleri," ibareleri bu cetvelden çıkarılmıştır.

(2) 21/3/2006 tarihli ve 5473 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle "5800" ek gösterge rakamı "6400" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

24/2/1983 TARİH VE 2802 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER:

1 – 24/2/1988 tarih ve 3409 sayılı Kanunun geçici maddeleri:

Geçici Madde 1 – Halen görevde bulunan hakim, savcı ve hakim adaylarının diğer kamu kurumlarında kadro, maaş ve derece yönünden iktisap ettikleri hizmet süreleri geçmişe yönelik mali bir hak doğurmamak ve hakimlik ve savcılık kademelerinden sayılmamak kaydıyla kadro şartı aranmaksızın değerlendirilerek derece ve kademeleri tesbit edilir.

Geçici Madde 2 – Halen görevde bulunan hakim ve savcılarının evvelce hakim adaylığında geçen iki yıldan fazla süreleri, geçmişe yönelik bir hak doğurmamak kaydıyla kadro şartı aranmaksızın değerlendirilerek derece ve kademeleri tesbit edilir.

Geçici Madde 3 – Hakim ve Savcı adayları eğitim merkezi tesisleri, alınan tüm adaylara hizmet verebilecek şekilde ikmal edilinceye kadar, 7 nci maddeye göre atanmış olan adayların eğitim merkezine kabulleri, eğitim merkezinin kapasitesi gözönünde tutularak Adalet Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar dairesinde yapılır.

Geçici Madde 4 – Halen görevde bulunan hakim ve savcılarının, hakim adaylığına başlamadan önce, mahkemeler nezdinde yaptıkları avukatlık stajının tamamı ile serbest avukatlıkta geçen sürelerinin üçte ikisi geçmişe yönelik bir mali hak doğurmamak kaydıyla, kadro şartı aranmaksızın değerlendirilerek derece ve kademeleri tespit edilir.

Geçici Madde 5 – 12.3.1986 tarihli ve 3268 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair ve 9.4.1987 Tarihli ve 3347 Sayılı, 12.3.1986 Tarih ve 3268 Sayılı Kanun ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilatlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunları ile Bakanlar Kuruluna verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi 6.6.1985 Tarihli ve 3221 Sayılı, 24.2.1983 Tarihli ve 2802 Sayılı, 14.7.1965 Tarihli ve 657 Sayılı Kanunlar için adı geçen yetki kanunları ile verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

2 – 27/6/1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Hükmü:

Madde 3 – 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca ek göstergeden yararlanan personelin ek gösterge rakamları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Genelkurmay Başkanı,	4500
b) Orgeneral ve Oramiral olmak kaydıyla Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı,	4200
c) Orgeneral-Oramiraller, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı ve Başbakanlık Müsteşarı,	4000
d) Korgeneral-Koramiraller, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Sayıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı,	3800
e) (Değişik: 25/1/1990 – KHK – 402/2 md.) Tümgeneral – Tümamiraller, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Birinci Sınıf Hakim ve Savcılar, Müsteşarlar, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı,	3500
f) Başbakanlık Müsteşar Yardımcıları,	2600
g) (Ek: 23/10/1989 – KHK – 386/2 md.) Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi	2400

Yukarıda unvan olarak sayılanlar dışında kalan personelin halen uygulanmakta olan ek gösterge rakamları, aşağıda gösterildiği şekilde değiştirilmiştir.

<u>30.6.1989 itibariyle</u> uygulanmakta olan <u>Ek Göstergeler</u>	<u>15.7.1989 tarihinden</u> itibaren uygulanacak <u>Ek Göstergeler</u>
3300	3800
3000	3500
2700	3200
2400	2900
1950	2400
1800	2150
1650	2000
1500	1800
1200	1500
900	1100
600	750
450	550
300	400
150	400

3)24/1/1990 tarih ve 3611 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri:

Geçici Madde 1 – 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvel ile diğer kanunlarda yer alan Cumhuriyet savcılığı unvanı, il ve ilçe Cumhuriyet başsavcılığı; Cumhuriyet savcı başyardımcılığı unvanı, Cumhuriyet başsavcı vekili, Cumhuriyet savcı yardımcılığı unvanı, Cumhuriyet savcılığı; Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet savcılığı unvanı, Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı, Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet savcı yardımcılığı unvanı, Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet savcılığı olarak değiştirilmiş ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcılığı unvanı kaldırılmıştır. Unvanları değişenler ile kaldırılanların yeniden atanmaları gerekmez. Ancak, Cumhuriyet savcı başyardımcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısı olarak görev yapmakta olanlar ilgisine göre il ve ilçe Cumhuriyet savcısı ve Yargıtay Cumhuriyet savcısı olarak görevlerine devam ederler.⁽¹⁾

Geçici Madde 2 – (İptal: Ana. Mah.nin 20/11/1990 tarih ve E.1990/13, K.1990/30 sayılı, kararı ile.)

4)9/4/1990 tarih ve 418 sayılı KHK 'nin hükümleri:

Madde 36 – Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerine, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa göre almayan personele özel mevzuatları gereği daha yüksek bir tespit yapılmadıkça, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını geçmemek üzere, ifa ettikleri görevleri itibariyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan veya derecesi için belirlenmiş olan ek göstergeler uygulanır.

Madde 44 – Bu Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan değişiklikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut hükümlerin uygulanmasına devam edilir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanması sırasında doğacak tereddütleri gidermeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

(1) 16/6/2004 tarihli ve 5190 sayılı Kanunun Geçici 5 inci maddesi; diğer kanunlarda geçen "Devlet Güvenlik Mahkemesi", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Yedek Hâkimliği", "Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı ve Cumhuriyet savcısı" ibarelerinin sırasıyla "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek veya kurulacak ağır ceza mahkemesi", "ağır ceza mahkemesi üyesi", "1412 sayılı Kanunun 394/a maddesinde belirtilen suçları soruşturmak ve kovuşturmakla görevlendirilen Cumhuriyet savcısı" olarak uygulanacağını hüküm altına almıştır.

5) 25/6/1992 tarihli ve 3825 sayılı Kanunun geçici maddeleri:

Geçici Madde 1 – (Mülga: 13/7/1993 – KHK – 486/27 md.)

Geçici Madde 2 – 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmüyle birinci sınıf olan hakim ve savcılar ile geçici 1 inci madde hükmüyle Sayıştay üyeleri ile ilgili hükümler uygulanacak olan Sayıştay Meslek Mensupları ile Sayıştay Savcı Yardımcıları, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren geçmişe yönelik mali hak talebinde bulunamazlar.

Geçici Madde 3 – 357 sayılı Askeri Hakimler Kanununda değişiklik yapıncaya kadar; birinci sınıfa geçirildikten sonra, bu sınıfta 6 yılını tamamlamış ve askeri yüksek yargı organları üyeliklerine seçilme niteliklerini kaybetmemiş olan askeri hakim subaylar, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu uyarınca birinci sınıf hakimler için öngörülen ek gösterge ve yüksek hakimlik tazminatı hükümlerinden yararlanırlar.

Geçici Madde 4 – Bu Kanunun 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapan hükmü, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce adaylıktan Danıştay tetkik hakimliğine atanmış idari yargı hakimleri hakkında da uygulanır.

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süre ile, Danıştay tetkik hakimliğine ve Danıştay Savcılığına yapılacak atamalarda, 2575 sayılı Danıştay Kanununun 11 inci maddesinin 1 numaralı fıkrasındaki beş yıllık hizmet süresi aranmaz. Bu atamalarda Danıştay Başkanlık Kurulunun olumlu görüşü de alınır.

6) 9/3/1995 tarihli ve 4087 sayılı Kanunun geçici maddeleri;

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde başvurma kaydıyla, başvuru tarihinde ellibeş yaşını bitirmemiş olan avukatlar arasından 2802 sayılı Kanunun 39 uncu maddesindeki esas ve usule göre atama yapılabilir. ⁽¹⁾

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde, Hakimler ve Savcılar Kanununun 40 inci maddesine göre mesleğe yeniden atanma için başvuranlar hakkında, sözü edilen maddenin son fıkrası hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 3 – Bu Kanunda öngörülen yönetmelik, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde çıkartılır. ⁽¹⁾

7) 22/5/1996 tarih ve 4141 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde – Anayasa Mahkemesinin 27.4.1993 gün ve E.1992/37, K.1993/18 sayılı kararı ile 2802 ve 2992 sayılı kanunların kimi hükümlerinin iptal kararı mucibince yürürlükten kalktığı 12 Nisan 1996 tarihine kadar, anılan görevlere mezkur hükümlerdeki usule göre yapılan atamalar geçerlidir.

---

(1) Bu maddeler; Anayasa Mahkemesinin 7/6/1995 tarihli ve E.1995/19, K.1995/12-1 sayılı Kararıyla; iptal isteminin reddi durumunda karar gününe, kabul durumunda ise iptal Kararının Resmi Gazete’de yayımlanacağı güne kadar Yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmiştir.

8) 27/1/2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun maddesi:

Madde 5 – a) Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununa göre makam veya yüksek hakimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek olanlara 30 000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödenir. Temsil tazminatı göstergelerini kadro ve görev unvanı itibarıyla farklı olarak belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

b) Temsil tazminatı, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bu tazminata hak kazanma ve ödemelerde makam tazminatı ile yüksek hakimlik tazminatına ilişkin hükümler uygulanır.

c) Teşkilat veya özel kanunlarında yer alan hükümlere göre kadro karşılığı sözleşmeli, sözleşmeli veya kapsam dışı statüde çalışanlara temsil tazminatı ödenmez. Bu tazminata hak kazananlara personel veya teşkilat kanunları veya diğer kanuni düzenlemeler ile kaynağı ne olursa olsun ödemekte olan döner sermaye katkı payları, fiilen yapılmayan ders karşılığı ek ders ücreti ödemeleri, fon ek ödeme, teşvik ödemesi ve benzeri ödemelerin aylık net tutarları, temsil tazminatının net tutarından mahsup edilir. Benzeri ödemelerin aylık net tutarları, temsil tazminatının net tutarından mahsup edilir. Benzeri ödemelerin kapsamı ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir. Bu tazminat her ne şekilde olursa olsun ikramiyelerin veya başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

d) Makam tazminatı ile yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam iki yıl bulduktan sonra emekliye ayrılanlara temsil tazminatları buldukları en üst görev esas alınarak ödenir.

9) 1/12/2007 tarihli ve 5720 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici Madde 1 – 15/10/2006 tarihinde yapılan idarî yargı hâkim adaylığı yazılı yarışma sınavında, bu Kanunun 9/A maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen bir katı fazla kadro içinde kalanlardan mülâkatta başarısız sayılanlar, bu Kanun hükümlerine göre yeniden mülâkata alınırlar. Bu şekilde çağrılanlar bakımından önceden kadro ilânı şartı aranmaz. Bunlar arasından başarılı olanların adaylığa atamaları yapılır.

Birinci fıkrada belirtilen yazılı yarışma sınavı ve 25/6/2007-6/7/2007 tarihleri arasında yapılan mülâkat sonucuna göre atamaları yapılanların hakları saklıdır. Bu adayların meslek öncesi eğitimleri kaldığı yerden devam eder.

10) 2/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi: ⁽¹⁾

Madde 49- Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (II) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığına ait bölümüne; ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin, (3) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek (II) sayılı cetvelin Yargıtay Başkanlığına ait bölümüne; ekli (4) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin, (5) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek (II) sayılı cetvelin Danıştay Başkanlığına ait bölümüne; ekli (6) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

(1) Bu maddede yer alan kadrolarla ilgili olarak 12/12/2014 tarihli ve 29203 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'ye bakınız.

**2802 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN VERİLEN İPTAL KARARLARININ
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2802 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/204	(1) SAYILI CETVEL, (2) SAYILI CETVEL	18/6/1984
KHK/241	103, 106	1/7/1984 tarihinden geçerli olmak üzere 29/6/1984
KHK/243	103, 106	31/12/1984
2992	(1) SAYILI CETVEL, (2) SAYILI CETVEL	7/4/1984
3057	(1) SAYILI CETVEL, (2) SAYILI CETVEL	19/10/1984
KHK/276	8, 9, 10, 11, 13, 15, 18, 19, 20, 31, 41, 49	29/9/1987
KHK/306	103, 106	1/1/1988
3409	8, 9, 10, 11, 13, 15, 18, 19, 20, 31, 41, 49	2/3/1988
3446	36	26/5/1988
KHK/351	14	30/12/1988
KHK/360	3, 5, 23, 62, 94, 113	16/2/1989
KHK/375	(1) SAYILI CETVEL	1/7/1989
	106, Ek Madde 1	15/7/1989
3611	3, 5, 23, 62, 94, 113	1/2/1990
KHK/418	103, 106, I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ	1/1/1991
KHK/450	106	15/9/1991
KHK/461	106	8/11/1991
3825	13, 15, 37, 38, 100, 103, (1) SAYILI CETVEL, (2) SAYILI CETVEL,	11/7/1992
KHK/486	106, I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ	15/7/1993
KHK/493	10	24/8/1993
KHK/524	114, 115, Ek Madde 1, (1) SAYILI CETVEL	17/9/1993
KHK/527	103, I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ	20/5/1994
KHK/529	114, 115	20/5/1994

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2802 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4087	9, 32, 39, 40, 51, Geçiçi Madde 8, Geçiçi Madde 9, Geçiçi Madde 10, Geçiçi Madde 11	21/3/1995
KHK/547	106	15/4/1995 tarihinden geçerli olmak üzere 9/3/1995
KHK/562	106	25/7/1995
4141	37, 38	24/5/1996
KHK/570	103, 106	15/4/1997 tarihinden geçerli olmak üzere 3/4/1997
KHK/621	114	28/9/2000
4642	114	21/4/2001
4790	9, 39, 40, Ek Madde 1	26/1/2003
4863	114, Geçiçi Madde 12	3/6/2003
5172	106	15/5/2004 tarihinden geçerli olmak üzere 22/5/2004
5235	28, 113, 114, (1) SAYILI CETVEL	1/4/2005
5435	3, 8, 9,10,11,13,15,19, 21, 23, 25, 26, 28,30, 31,32, 33, 34, 35, 37, 38, 47, 48, 49, 53, 54, 58, 60, 69, 72,74, 75, 76, 78, 81, 88, 89, 93, 94, 98, 95, 97,113,114,115,119, Geçiçi Madde 13, Geçiçi Madde 14, Geçiçi Madde 15, Ek Geçiçi Madde 2, (1) SAYILI CETVEL, (2) SAYILI CETVEL, I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ	24/12/2005
5436	(1) SAYILI CETVEL, (2) SAYILI CETVEL	24/12/2005
5473	54, I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ	1/4/2006
5536	54, 102, 103, 104, 105, 106, 112, Geçiçi Madde 16, Geçiçi Madde 17, Geçiçi Madde 18	15/7/2006
5720	8, 9, 9/A, 69, İşlenemeyen Hüküm	4/12/2007
5793	106	15/7/2006 tarihinden geçerli olmak üzere 6/8/2008
	Ek Geçiçi Madde 2	6/8/2008

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2802 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5754	Geçici Madde 16	1/10/2008
6110	93/A	4/2/2011
6216	1, 2, 103, I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ	3/4/2011
6217	21, 28, 33	14/4/2011
KHK/643	8	8/6/2011
KHK/650	8, 9/A, 10, 37, 49, 50, 55, 119	26/8/2011
KHK/661	8	2/11/2011
6352	37	5/7/2011
6460	21, 33, 50	30/4/2013
6462	8	3/5/2013
Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113, K.: 2012/108 sayılı Kararı	55, 119	1/1/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra (1/7/2013)
6494	55, 119	7/7/2013
Anayasa Mahkemesi'nin 14/2/2013 tarihli ve E.: 2011/89, K.: 2013/29 sayılı Kararı	8/b	31/12/2013 tarihinden başlayarak dokuz ay sonra (30/9/2014)
6524	49, 50, 119	27/2/2014
6526	93/A	6/3/2014
6572	8, 106, 112/A, 112/B, Geçici Madde 19, İşlenmeyen hüküm	12/12/2014
6723	13, 21, 28, 33	23/7/2016
6754	63	24/11/2016
KHK/680	9/A, 93, Geçici Madde 20	6/1/2017
KHK/694	112/A, Geçici Madde 21	25/8/2017
KHK/696	10	24/12/2017
7072	9/A, 93, Geçici Madde 20	8/3/2018
7078	112/A, Geçici Madde 21	8/3/2018
7079	10	8/3/2018
KHK/703	8,37,52,63,100,110	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)